

Evakuace osob na vybrané základní škole

Daniel Šturma

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Daniel Šturma
Osobní číslo:	L22200
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Evakuace osob na vybrané základní škole

Zásady pro vypracování

- Popište problematiku evakuace, definujte její druhy a vymezte právní rámec.
- Popište současný stav problematiky evakuace ve vybrané základní škole.
- Navrhnete nové postupy evakuace vybraného objektu a zpracujte návrhová opatření.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BREHOVSKÁ, Lenka. *Evakuace ze zón havarijního plánování v závislosti na diferenciaci populace*. Praha: NLN. Nakladatelství Lidové noviny. 2016. ISBN-978-80-7422-466-9.
2. ČESKO. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
3. FOLWARCZNY, Libor a POKORNÝ Jiří. *Evakuace osob*. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2021. ISBN 978-80-7385-245-0.
4. HRADIL, Jaroslav et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.
5. LINDELL, Michael K.; MURRAY-TUIITE Pamela; WOLSHON Brian a BAKER Earl J. *Large-Scale Evacuation*. Boca Radon: CRC Press, 2018. ISBN 9781315119045.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivan Princ**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 2.5.2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou evakuace osob ze Základní školy v Uhlířských Janovicích. Teoretická část se věnuje ochraně obyvatelstva, legislativnímu rámci a metodám evakuace, zatímco část praktická popisuje reálný objekt školy, analýzy, provedení cvičné evakuace a návrhy ke zlepšení. V práci byly použity metody terénního šetření, analýzy dokumentace, pozorování evakuačního cvičení, SWOT analýza, rozhovor se zástupkyní školy a checklist. Výsledky mohou sloužit jako podklad pro další rozvoj školní krizové připravenosti.

Klíčová slova: Ochrana obyvatelstva, evakuace, plán, bezpečí, škola

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the issue of evacuation of people from the primary school in Uhlířské Janovice. The theoretical part is devoted to the protection of the population, the legislative framework and the methods of evacuation, while the practical part describes the real school building, the analysis, the implementation of a mock evacuation and suggestions for improvement. The methods used in this paper were field investigation, documentation analysis, observation of the evacuation exercise, SWOT analysis, interview with the school representative and checklist. The results can serve as a basis for further development of school emergency preparedness.

Keywords: Population protection, evacuation, plan, save, school

Rád bych poděkoval mému vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Ivanovi Princovi, za veškerou pomoc a čas, který mi věnoval při psaní mé bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat celé mojí rodině za veškerou podporu v době studia a psaní této práce. Také bych chtěl poděkovat zástupkyni Základní školy v Uhlířských Janovicích za strávený čas a poskytnutí všech podkladů pro vytvoření praktické části v bakalářské práci.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 OCHRANA OBYVATELSTVA	13
1.1 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA	13
1.2 ÚKOLY A OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	15
2 PRÁVNÍ RÁMEC	18
3 EVAKUACE	22
3.1 ROZDĚLENÍ EVAKUACE	22
3.2 TERMINOLOGIE Z OBLASTI EVAKUACE	23
4 OBJEKTOVÁ EVAKUACE	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 MĚSTO UHLÍŘSKÉ JANOVICE.....	33
6 ZÁKLADNÍ ŠKOLA UHLÍŘSKÉ JANOVICE	35
6.1 ROZLOŽENÍ UZÁVĚRU PLYNU, VODY A HLAVNÍHO ELEKTRICKÉHO JISTIČE	37
6.2 ROZMÍSTĚNÍ PRVKŮ FYZICKÉ OCHRANY PO OBJEKTU	39
6.3 DOKUMENTACE ŠKOLY TÝKAJÍCÍ SE EVAKUACE	43
7 ANYLÝZY	46
7.1 ROZHOVOR.....	46
7.2 CHECKLIST	48
7.3 SWOT ANALÝZA	50
8 CVIČNÁ EVAKUACE ZÁKLADNÍ ŠKOLY.....	54
8.1 PRŮBĚH CVIČNÉ EVAKUACE	54
8.2 CÍL CVIČNÉ EVAKUACE	55
9 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ	57
ZÁVĚR	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	64
SEZNAM TABULEK.....	65
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Evakuace osob z budov v případě mimořádné události představuje jednu ze základních součástí ochrany obyvatelstva a je důležitým prvkem krizového řízení. Zvláštní důraz je kladen na evakuaci školských zařízení, kde se soustřeďuje větší množství osob, které mohou být v krizové situaci obzvláště zranitelné. Školy jsou z hlediska ochrany obyvatelstva považovány za měkké cíle, a proto je nezbytné zajistit jejich připravenost na mimořádné události prostřednictvím kvalitního plánování, pravidelného školení zaměstnanců i žáků a provádění cvičných evakuací. Nedostatečná příprava a absence systematického přístupu mohou při reálné krizové situaci vést k chaosu, ztrátě orientace a k ohrožení zdraví nebo života evakovaných osob. Vzhledem ke specifickým podmínkám školních zařízení, jako je vysoký počet osob v uzavřeném prostoru, omezený počet únikových cest a přítomnost dětí různého věku a fyzické zdatnosti, musí být evakuační opatření pečlivě plánována a pravidelně ověřována. Významnou roli při zajišťování bezpečné evakuace má školní pedagogický personál, který musí být schopen rychle a správně reagovat na vzniklou situaci, koordinovat pohyb evakovaných osob a zabránit vzniku paniky. Zároveň je nezbytné, aby žáci byli se zásadami evakuace pravidelně seznamováni a aby byla nacvičována jejich správná reakce při vyhlášení mimořádné události. Pro zajištění úspěšného zvládnutí evakuace je důležité také důkladné technické zabezpečení budovy. Všechny tyto faktory společně přispívají ke zvýšení bezpečnosti a k minimalizaci rizik spojených s evakuací osob.

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsání současného stavu problematiky evakuace ve vybrané základní škole a na základě zjištěných poznatků navrhnout nové postupy evakuace vybraného objektu a zpracovat návrhová opatření. Ke splnění hlavního cíle byly stanoveny následující dílčí cíle, popsání problematiky evakuace, definovat její druhy a vymezit právní rámec. Pro zpracování práce byly použity metody analýzy dokumentace, pozorování cvičné evakuace, metoda terénního šetření, SWOT analýza, rozhovor se zástupkyní školy a checklist.

Omezení

Z důvodu rozložení školy do třech budov umístěných na třech různých adresách je bakalářská práce zpracována pouze na jednu budovu, a to budovu prvního stupně sídlící na adrese Uhlířské Janovice Komenského 246.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA

Důležitou součástí bezpečnostního systému v České republice je ochrana obyvatelstva, která hraje důležitou roli v zajištění, stability, bezpečí a ochrany života, zvířat a majetku. Hlavní cíl ochrany obyvatelstva je zajištění prevence, připravenosti a účinné řešení při vzniku krizových situací a mimořádných událostí. Vytváření důležitých organizačních, materiálních a legislativních podmínek je důležité pro zajištění ochrany obyvatelstva, ty umožňují efektivní plánování a realizaci opatření. Opatření se zaměřují hlavně na minimalizaci a zmírnění rizik a dopadů při mimořádných událostí. Důkladná příprava, plánování a schopnost rychlé a reakce určitých složek, jsou jedním ze základních opatření ochrany obyvatelstva. Díky těmto opatření se dá snížit riziko ztráty na životech, zvířat a majetku. Celý systém je zprostředkován pomocí plánovacích procesů a součástí systému je, jak předcházení krizovým situacím, tak i zajištění připravenosti na jejich řešení. Součástí ochrany obyvatelstva je plnění úkolů civilní obrany, která se zaměřuje na ochranu životů, zdraví a majetku před hrozbami. Úkoly ochrany obyvatelstva zůstávají stejné a nemění se v žádné situaci. (Hradil et al., 2018)

1.1 Historie ochrany obyvatelstva

Až do roku 1935 se ochrana obyvatelstva rozvíjela jako součást pasivní protiletecké obrany. Po skončení první světové války vzniklo ve spolupráci s ministerstvem národní obrany a Československým červeným křížem ústředí obrany obyvatelstva spolu s jeho výbory, které měli za úkol připravit veřejnost na případné letecké nálety a zajistit obranu proti chemickým útokům. Tento systém byl založen na dobrovolnické formě. V roce 1935 však byla tato činnost ukončena a nahrazena novou právní úpravou zákonem č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům. (Dvořák, Svrčina, 1998)

V průběhu 30. let 20. století se v důsledku zhoršující se politické situace v Německu začalo mluvit o riziku možného ozbrojeného konfliktu. V reakci na tuto hrozbu probíhala rozsáhlá cvičení obyvatelstva ve spolupráci s armádou a hasičskými sbory, přičemž byla zahájena iniciativa na vybudování systému civilní obrany. Významným mezníkem v oblasti civilní protiletecké ochrany bylo přijetí zákona č. 82/1935 Sb., který stanovil pravidla pro ochranu a obranu proti leteckým náletům. K dalším důležitým legislativním opatřením patřil zákon č. 184/1937 Sb., o branné výchově, který posílil připravenost populace na krizové situace. Za organizaci ochrany obyvatelstva odpovídalo ministerstvo vnitra, které svěřovalo

konkrétní úkoly jednotlivým místním samosprávám. Československo kladlo důraz na přípravu a zajištění civilní protiletecké ochrany, hlavně v průmyslových městech, která byla považována za významné strategické cíle. Důležitou roli představovala i individuální ochrana obyvatel, která se soustředila především na výdej plynových masek a budování veřejných protileteckých krytů. (Kratochvílová, Folwarczny, 2013)

V období od roku 1945 až do roku 1947 přichází definitivní útlum civilní protiletecké ochrany. Po skončení druhé světové války značně klesl zájem o zachování nebo další rozvoj obranné připravenosti. Myslelo se, že poválečná spolupráce mezi vítěznými mocnostmi odstraní potřebu pokračovat ve vývoji těchto opatření. Z tohoto důvodu probíhalo postupné rozpouštění a likvidace veškeré infrastruktury spojené s civilní protileteckou obranou. Současně došlo ke zrušení všech policejních a civilních složek, které se do té doby věnovaly této oblasti. (Kyselák, 2019)

Období 1951 až 1957 je charakteristické pro hledání nového modelu protiletecké ochrany. Významným inspiračním zdrojem byl bývalý Sovětský svaz, jehož vliv vedl k přijetí vládního usnesení, které jasně vymezovalo úkoly a organizační strukturu civilní obrany. Ta byla nově rozdělena na vojenskou a civilní složku. V rámci této reorganizace vznikly na území Československa ústřední odbory civilní ochrany. Usnesení kladlo důraz zejména na preventivní opatření, která zahrnovala připravenost obyvatelstva na náhlé útoky a dostupnost ochranných prostředků. (Kavan, 2011)

Civilní obrana v letech 1958 až 1975 se začala zaměřovat na obranu proti zbraním hromadného ničení, to vedlo k důležitým změnám v její organizaci. Významným legislativním dokumentem bylo přijetí zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky. Probíhala rozsáhlá výstavba krytů, které byly určeny k ochraně obyvatelstva v případě ohrožení. (Šilhánek a Dvořák, 2003)

Za účelem přípravy obyvatelstva na civilní obranu byl přijat zákon č. 73/1973 Sb., o branné výchově. Jeho hlavním cílem bylo posílit odpovědnost občanů za obranu státu a zajistit jejich připravenost, čelit případným ohrožením. (Martínek a Linhart, 2006)

V letech 1976 až 1989 byly zavedeny dlouhodobé bezpečnostní plány s výhledem na 10 až 15 let, jejich cílem bylo zajistit systematický rozvoj obrany. Civilní obrana se postupně začlenila do struktur Československé lidové armády, kde byly jasně vymezeny její hlavní úkoly. Důležitým obdobím se stal rok 1981, kdy byl přijat dokument zaměřený na komplexní zdokonalování civilní obrany v Československé socialistické republice. Tento

dokument zdůrazňoval budování úkrytů jako základní formy ochrany obyvatelstva. Také probíhala modernizace individuálních ochranných prostředků proti chemickým hrozbám. (Kavan, 2011)

Vznik samostatné České republiky 1. ledna 1993 přinesl zásadní proměny v oblasti civilní ochrany. Cílem bylo vytvořit moderní systém ochrany obyvatelstva na podnět vyspělými zeměmi, který by se zaměřoval na aktuální bezpečnostní výzvy. V březnu 1993 vláda schválila usnesení č. 126, které představilo nový model civilní ochrany v kontextu probíhající reformy armády České republiky a zároveň zdůraznilo povinnost dodržovat dodatkové protokoly I. a II. k ženevským úmluvám. K dalšímu klíčovému kroku patřilo usnesení vlády č. 246/1993, které vymezilo základní principy integrovaného záchranného systému, do něhož byla civilní ochrana začleněna. Tento krok vedl k vytvoření systému koordinované reakce na krizové a mimořádné situace. Významnou roli v novém uspořádání začala hrát také mezinárodní a humanitární spolupráce, která umožňovala účast zahraničních partnerů při řešení rozsáhlých katastrof. Civilní ochrana se začlenila do mezinárodních struktur, to vyústilo v roce 1999 vstupem České republiky do NATO. Tato událost začlenila civilní ochranu do aliančních bezpečnostních mechanismů, tím se zlepšila koordinace a výměna zkušeností se spojeneckými státy. (Kratochvílová, Folwarczny, 2013)

1.2 Úkoly a opatření ochrany obyvatelstva

Zajištění bezpečnosti životů, majetku a životního prostředí spolu s ochranou svrchovanosti, územní celistvosti a demokratických principů České republiky představuje klíčovou odpovědnost a zároveň funkci státu. Ochrana obyvatelstva zahrnuje souhrn opatření a činností realizovaných příslušnými orgány, institucemi, organizacemi, složkami a samotnými občany s cílem zmírnit negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací na lidské zdraví, životy a životní podmínky. Díky tomuto promyšlenému přístupu se Česká republika řadí mezi moderní a vyspělé evropské státy. Hlavním posláním ochrany obyvatelstva je co nejvíce omezit nebo alespoň zmírnit následky těchto situací na lidi, majetek a životní prostředí. Toho lze dosáhnout plněním klíčových úkolů, zaváděním účinných opatření a dalšími aktivitami v rámci civilní ochrany. Cílem je zajistit, aby obyvatelstvo bylo nejen odolné vůči hrozbám, ale zároveň schopné aktivně se podílet na jejich řešení a obnově po jejich odeznění. (Hradil et al., 2018)

Klíčové úkoly a opatření v oblasti ochrany obyvatelstva zahrnují varování a informování obyvatel, zajištění úkrytu, evakuaci, individuální ochranu, ochranu před zbraněmi hromadného ničení, zdravotnická a veterinární opatření a zajištění nouzového přežití. Vybraná z těchto opatření jsou dále podrobněji rozvedena. (Hradil et al., 2018)

Varování a vyrozumění obyvatelstva – V České republice se od roku 1991 postupně buduje jednotný systém pro varování a informování obyvatelstva. Tento systém zahrnuje síť poplachových sirén určených k rychlému varování, vyrozumívající centra a technologie pro dálkové i místní informování. Hasičský záchranný sbor ČR má navíc oprávnění využívat k informování veřejnosti také rozhlasové a televizní vysílání. V případě hrozby nebo mimořádné události je veřejnost upozorněna varovným signálem „Všeobecná výstraha“ jedná se o kolísavý tón trvající 140 sekund, který může být až třikrát zopakován s tříminutovými přestávkami. Na něj navazuje hlasová zpráva s podrobnostmi o ohrožení a pokyny pro další postup. (Hradil et al., 2018)

Individuální ochrana – Ochanné masky představují zásadní prostředek individuální ochrany. Jsou vybaveny proti dýmovou vložkou, která filtruje aerosoly a účinně zachytává biologické i radioaktivní částice, čímž chrání dýchací ústrojí nositele. Filtrační systémy masek fungují na principu chemických reakcí, díky nimž zadržují nebo rozkládají toxické látky pocházející z bojových nebo průmyslových zdrojů. Způsob ochrany obyvatelstva se liší podle typu ohrožení. V případě nevojenského ohrožení se počítá hlavně s využitím improvizovaných prostředků z domácností k ochraně dýchacích cest a pokožky. (Hradil et al., 2018)

Úkrytí obyvatelstva – Je důležitým opatřením civilní ochrany, které slouží k minimalizaci dopadů chemických, radiačních havárií nebo útoků zbraněmi hromadného ničení. Úkryty se dělí na stálé a improvizované. (Hasičský záchranný sbor ČR, ©2025)

Stálé úkryty byly koncipovány jako víceúčelové prostory – v době míru slouží například jako sklepy či kinosály, avšak v případě krize poskytují ochranu obyvatelstvu. Jsou umístěny v podzemí, vyznačují se vysokou odolností a jsou vybaveny filtr ventilačním systémem, který zajišťuje přívod čistého vzduchu. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

Improvizované úkryty slouží k ochraně v případech, kdy nejsou stálé úkryty dostupné. Vhodné jsou podzemní nebo částečně zapuštěné stavby s co nejmenším počtem oken a dveří. Chrání před kontaminací, radiací a částečně i před tlakovým výbuchem. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

Evakuace – Evakuace je koordinovaný přesun lidí, zvířat a majetku z území ohroženého mimořádnou událostí, jehož cílem je zajistit jejich ochranu a bezpečnost. K evakuaci dochází tehdy, když je nutné zabránit ohrožení zdraví a života. Evakuované osoby jsou dočasně umístěny na místa, kde mají k dispozici ubytování, stravu, zdravotnické služby, péči o zvířata a možnost uskladnění majetku. Evakuace se nevztahuje na osoby zapojené do záchranných prací, jejichž přítomnost v ohrožené oblasti je nezbytná. (Rychter, 2018)

2 PRÁVNÍ RÁMEC

Právní předpisy upravující evakuaci v České republice stanovují konkrétní postupy a opatření pro zajištění bezpečného přesunu osob při krizových událostech. Zahrnují požadavky na zpracování evakuačních plánů, správné označení shromažďovacích bodů a zajištění vhodných dopravních prostředků pro evakuaci.

Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně – Zákon definuje fungování systému požární ochrany v České republice. Stanovuje práva a povinnosti všech subjektů zapojených do zajištění požární bezpečnosti, a to jak státních orgánů, obcí, podniků i jednotlivců. Cílem je předcházet vzniku požárů, minimalizovat škody, zajistit včasné odhalení a efektivní likvidaci požárů a ochránit tak životy, zdraví a majetek obyvatel. Zákon klade důraz na prevenci a systematické provádění opatření, která snižují riziko vzniku požáru. Stanovuje povinnosti zavádět technická a organizační opatření, instalace hasících přístrojů, hydrantů a automatických hasících systémů, která slouží k rychlému zásahu. Zákon ukládá povinnost provádět pravidelné kontroly a inspekce objektů se zvýšeným rizikem vzniku požáru, aby byla zajištěna jejich funkčnost a dodržování požárně bezpečnostních předpisů. Stanovuje také pravomoci hasičských sborů, které kromě samotných zásahů při požárech vykonávají preventivní činnost, dohlízejí na dodržování požárních norem a zajišťují povinné školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany. Součástí právní úpravy je rovněž stanovení postupů pro hlášení požárů a organizaci krizového řízení, což umožňuje efektivní a rychlou spolupráci záchranných složek při mimořádných situacích. (Česko, 1985)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o znění některých zákonů – Zákon vytváří základní právní rámec pro koordinaci a efektivní činnost všech složek integrovaného záchranného systému v České republice. Stanovuje klíčové principy, organizační strukturu, kompetence a postupy jednotlivých složek, mezi které patří hasičský záchranný sbor, zdravotnická záchranná služba, policie, armáda a další subjekty. Hlavním účelem zákona je zajistit rychlou a efektivní spolupráci při mimořádných událostech s cílem minimalizovat ohrožení života, zdraví a majetek obyvatelstva. Součástí legislativy je i úprava vzájemné spolupráce mezi jednotlivými složkami, stejně jako stanovení technických, organizačních a provozních požadavků nutných pro zvládání zásahů a evakuací. Důraz je kladen na zavedení jednotného systému varování a vyrozumění, který zahrnuje vyrozumívající centra, komunikační sítě a technická zařízení umožňující rychlé předávání krizových informací mezi orgány a obyvatelstvem. Zákon také zdůrazňuje důležitost odborné přípravy

a pravidelného školení členů záchranných složek, čímž zvyšuje jejich připravenost k efektivnímu zásahu. Zároveň provádí změny a doplnění v dalších právních předpisech tak, aby vznikl jednotný a funkční systém právní ochrany obyvatelstva a řízení krizových situací. (Česko, 2000a)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů – Tento zákon vytváří právní základ pro efektivní přípravu, prevenci, zvládání a obnovu po mimořádných událostech a krizových situacích na území České republiky. Stanovuje hlavní zásady krizového řízení, určuje organizační uspořádání a vymezuje povinnosti a odpovědnosti jednotlivých orgánů státní správy a samospráv. Klíčovým prvkem je povinnost zpracovávat a pravidelně aktualizovat krizové plány, které obsahují konkrétní opatření, postupy a evakuační scénáře pro zajištění ochrany životů, zdraví a majetku obyvatel. Zákon zdůrazňuje důležitost spolupráce a koordinace mezi jednotlivými složkami krizového řízení a stanovuje jejich pravomoci tak, aby bylo možné rychle reagovat, efektivně komunikovat a mobilizovat potřebné zdroje. Dále upravuje způsob, jakým má být veřejnost včas informována prostřednictvím různých komunikačních kanálů, jsou obyvatelům předávány důležité zprávy a pokyny k evakuaci s cílem minimalizovat následky krizových situací. Významná je také prevence a připravenost, které zákon podporuje prostřednictvím pravidelných školení, cvičení a modelových situací pro všechny zapojené složky. Součástí legislativy jsou rovněž změny v dalších zákonech, jejichž cílem je sjednotit přístup ke krizovému řízení napříč celým státem. (Česko, 2000b)

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů – Zákon upravuje fungování a pravomoci Hasičského záchranného sboru České republiky, vymezuje jeho hlavní poslání, organizační strukturu a rozsah odpovědnosti. Klade důraz na preventivní opatření před vznikem mimořádných událostí, rychlý a účinný zásah v krizových situacích a úzkou spolupráci s dalšími složkami integrovaného záchranného systému. Zákon specifikuje odpovědnosti sboru při ohrožení života, zdraví nebo majetku obyvatel a stanovuje požadavky na odbornou přípravu, výcvik a vybavení jednotek, aby byla zajištěna jejich vysoká připravenost k zásahu. Kromě samotných zásahů má Hasičský záchranný sbor také povinnost provádět preventivní kontroly objektů a dohlížet na dodržování bezpečnostních předpisů. Právní úprava rovněž stanovuje pravidla pro koordinaci a spolupráci s ostatními složkami IZS, která je zásadní pro rychlou a efektivní reakci v případě mimořádné události. Zákon zároveň přináší úpravy dalších souvisejících právních

předpisů, aby byl zajištěn jednotný a stabilní právní rámec pro oblast krizového řízení. (Česko, 2015)

Zákon č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání – Tento zákon tvoří základní právní rámec pro fungování celého vzdělávacího systému v České republice. Určuje hlavní zásady, organizační strukturu a podmínky, za kterých jsou poskytovány vzdělávací služby na všech stupních, od předškolního až po vyšší odborné vzdělávání. Současně definuje práva a povinnosti všech účastníků vzdělávacího procesu a klade důraz na zajištění kvalitního, dostupného a rovného vzdělání pro všechny bez rozdílu. Zákon se věnuje tvorbě a schvalování vzdělávacích programů a osnov, které mají odpovídat aktuálním potřebám společnosti a trhu práce. Stanovuje pravidla financování vzdělávacích institucí a mechanismy pro rozdělování veřejných prostředků, tím usiluje o efektivní hospodaření s finančními zdroji v oblasti vzdělávání. Součástí zákona jsou ustanovení o akreditaci a evakuaci škol. Dále se zákon věnuje podpoře individuálních vzdělávacích cest a flexibilních forem vzdělávání, které umožňují přizpůsobit výuku specifickým potřebám a zájmům jednotlivců. Zdůrazňuje princip rovného přístupu ke vzdělání, tím se snaží eliminovat jakékoli formy diskriminace a zajistit, aby každý měl možnost získat kvalitní vzdělání bez ohledu na sociální či ekonomické zázemí. (Česko, 2004)

Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolu ochrany obyvatelstva – Vyhláška určuje pravidla a postupy pro realizaci úkolů spojených s ochranou obyvatelstva v rámci civilní ochrany. Specifikuje, jakým způsobem mohou obce, právnické osoby či podnikající fyzické osoby podávat žádosti o stanovisko Hasičského záchranného sboru k účelům zařízení civilní ochrany. Podrobně popisuje požadavky na personální zajištění i materiální vybavení těchto zařízení. Dále upravuje způsoby informování veřejnosti o hrozících nebezpečích, plánovaných opatřeních a jejich provádění. Důraz je kladen na využívání masových sdělovacích prostředků, letáků nebo veřejných ukázek činností integrovaného záchranného systému. Součástí vyhlášky je také technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění, který zahrnuje vyrozumívající centra, telekomunikační sítě a koncová zařízení. Vyhláška rovněž řeší pravidla evakuace osob, zvířat a majetku, včetně opatření pro udržení pořádku, zajištění dopravy, zdravotní péče a ubytování během přesunu. Zabývá se také poskytováním úkrytů a specifikuje zásady

jak pro kolektivní, tak individuální ochranu obyvatelstva. V závěrečné části stanovuje požadavky na začlenění ochrany obyvatelstva do územního plánování a technické normy, které musí splňovat stavby v rámci těchto opatření. (Česko, 2002)

Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému – Tato vyhláška stanovuje soubor konkrétních pravidel a technických požadavků, jejichž cílem je zajistit efektivní a vzájemně sladěnou činnost všech složek integrovaného záchranného systému při řešení mimořádných událostí. Detailně upravuje organizační, technické i provozní podmínky fungování systému, do kterého spadají jednotky hasičského záchranného sboru, zdravotnická záchranná služba, policie, armáda a další subjekty zapojené do krizového řízení. Vyhláška stanovuje požadavky na zřízení a provoz vyrozumívajících center, na které se navazuje propojení telekomunikačních sítí a koncových prvků, které slouží k okamžitému varování obyvatelstva a předávání tísňových informací v případě vzniku krizové situace. Vyhláška definuje postupy pravidelného ověřování a kontroly provozuschopnosti těchto systémů. Důraz je kladen na všechny technické zařízení a komunikační prostředky, aby splňovaly stanovené normy, a tím byla minimalizována rizika selhání. Vyhláška stanovuje, jakým způsobem mají jednotlivé složky spolupracovat a koordinovat své činnosti, aby byla dosažena maximální účinnost zásahů při řešení mimořádných událostí. (Česko, 2001)

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb – Vyhláška definuje podrobné technické podmínky, které se týkají konstrukčního řešení budov a použitých materiálů. Stanovuje, že stavební materiály musí mít požadovanou požární odolnost a konstrukce budov musí být navržena tak, aby byla schopna zpomalit nebo zabránit šíření požáru. Důraz je kladen i na správné rozmístění únikových cest, které musí být navrženy tak, aby v případě požáru umožnily rychlou a bezpečnou evakuaci osob. Předpis také stanovuje minimální šířku těchto cest a podmínky jejich přístupnosti. Další prvek vyhlášky je integrace hasících, detekčních a signalizačních systémů. Tyto systémy musí být schopny včas odhalit požár, spustit varovný signál nebo případně zahájit automatické hasící zásahy, čím se zvyšuje šance na rychlé potlačení požáru a omezení škod. Vyhláška také upravuje podmínky pro instalaci systémů pro odvod kouře, evakuační osvětlení a nouzové napájení, což přispívá k celkové funkčnosti a bezpečnosti budovy. Kromě technických zařízení se věnuje i opatřením, jako je dělení budov do požárních zón nebo komor, které mají za cíl omezit šíření požáru a usnadnit zásah hasičských jednotek. (Česko, 2008)

3 EVAKUACE

Evakuace je proces zaměřený na bezpečný přesun lidí, zvířat a majetku z území ohroženého mimořádnou událostí. K tomuto opatření dochází v případech, kdy je nutné zajistit ochranu zdraví a života před hrozícím nebezpečím. Evakuovaní jsou dočasně umístěni na místa, kde je zajištěno ubytování, strava, péče o zvířata a možnost uskladnění majetku. Evakuace se týká všech osob v ohrožené oblasti, s výjimkou těch, kteří se přímo účastní záchranných a likvidačních činností a jejichž přítomnost je nezbytná pro zvládnutí situace. (Richter, 2018)

Podle Brehovské (2016) představuje evakuace předem naplánovaný proces, který je navržen pro zvládání různých druhů mimořádných událostí, jež se mohou vyskytnout na určitém území.

3.1 Rozdělení evakuace

Provedení evakuace lze rozdělit do několika možných scénářů podle různých kritérií. Z pravidla se evakuace rozděluje podle rozsahu evakuace, doby trvání samotné evakuace a podle způsobu realizace.

Rozdělení podle rozsahu evakuace

- **Objektová evakuace** – Zahrnuje kroky k evakuaci osob z jedné nebo několika málo obytných budov, případně z administrativních, správních či technologických objektů se obvykle využívají požární evakuační plány a další relevantní dokumentace. (Blažková et al., 2015)
- **Plošná evakuace** – Tento typ evakuace zahrnuje soubor opatření k přesunu obyvatel z urbanistické oblasti ohrožené mimořádnou událostí, a to buď v dílčím rozsahu, nebo v plném rozsahu. Zahrnuje rovněž evakuaci z rozsáhlejších územních celků. (Blažková et al., 2015)

Rozdělení podle doby trvání

- **Krátkodobá evakuace** – V rámci časového úseku do 24 hodin. Evakuovaným osobám je poskytnuta pouze základní pomoc k přežití, jako je umístění do vhodných prostor, zajištění příkryvek a teplých nápojů. Náhradní ubytování se nezajišťuje, protože mimořádná událost nevyžaduje trvalejší opuštění domova. (Hradil et al., 2018)

- **Dlouhodobá evakuace** – V případě mimořádné nebo krizové situace je nutné, aby evakuovaní obyvatelé opustili své stálé bydliště na dobu přesahující 24 hodin. Z tohoto důvodu je nezbytné zajistit jim dočasné ubytování a poskytnout prostředky pro zajištění základních životních potřeb. (Hradil et al., 2018)

Rozdělení podle způsobu realizace

- **Samovolná evakuace** – Jedná se o evakuaci neorganizovanou příslušnými úřady. Obyvatelé opouštějí ohroženou oblast na vlastní pěst a způsobem, který si zvolí sami, obvykle po obdržení varování a krizových informací. (Hradil et al., 2018)
- **Řízená evakuace** – Probíhá pod dohledem a koordinací příslušných orgánů odpovědných za její provedení. Obyvatelé opouštějí ohrožené území buď pěšky, pomocí vlastních vozidel, nebo prostřednictvím hromadné dopravy. (Hradil et al., 2018)

3.2 Terminologie z oblasti evakuace

V této kapitole jsou vyznačeny základní pojmy, které souvisí s problematikou evakuace ze základní školy.

Evakuační plán – Evakuační plán je dokument, který slouží jako návod pro bezpečné a koordinované opuštění budovy nebo jiného prostoru v případě mimořádné události. Vzniká na základě analýzy rizik, posouzení objektu z hlediska míry ohrožení a typu požárního nebezpečí. Za jeho vypracování odpovídá každý zaměstnavatel, přičemž plán musí být veřejně dostupný, přehledně umístěný na dobře viditelném místě a obsahovat jak textovou, tak grafickou část. Zpracování evakuačního plánu musí provádět odborně způsobilá osoba. Jeho funkčnost se ověřuje prostřednictvím nácviku požárního poplachu. Textová část plánu definuje konkrétní osoby zodpovědné za organizaci a řízení evakuace. Grafická část zobrazuje schéma objektu včetně jednotlivých podlaží, únikových cest a směrů evakuace, a zároveň obsahuje jasné pokyny pro postup při požáru nebo jiné krizové situaci. (Hradil et al., 2018)

Evakuační trasa – Představuje komunikaci k přesunu osob z evakuačních středisek do oblastí, kde jsou přijímány evakuované osoby. (Lindell, 2018)

Tyto trasy bývají zpravidla předem připravené, přesto jejich konkrétní určení může proběhnout až v průběhu samotné evakuace podle aktuální situace. Na trase mohou být zřízeny

kontrolní stanoviště, která slouží ke sledování průběhu evakuace a řízení dopravy. (Blažková et al., 2015)

Evakuační výtah – Jedná se o speciální výtah určený k bezpečné evakuaci osob při vzniku krizové situace. Aby byl jeho provoz spolehlivý, musí být napájen elektřinou ze dvou na sobě nezávislých zdrojů. Povinnost instalace tohoto zařízení platí pro budovy s více než třemi nadzemními podlažími, pokud se v nich nachází více než deset osob s omezenou pohyblivostí či jinými pohybovými nebo orientačními obtížemi. Hlavním cílem je zajistit těmto osobám rychlý a bezpečný odchod z budovy v případě ohrožení. (Hejtmánek et al., 2016)

Evakuační zavazadlo – Přípravováno pro osoby, které musí krátkodobě opustit svůj domov v případě evakuace. Evakuační zavazadlo by mělo obsahovat všechny nezbytné věci a dokumenty potřebné pro pobyt mimo domov. U dospělých by jeho hmotnost neměla přesáhnout 25 kg, u dětí by měla být maximálně 10 kg. Mezi doporučený obsah patří trvanlivé potraviny, dostatek pitné vody, osobní doklady, cennosti, peníze a důležité finanční dokumenty. Dále by mělo obsahovat základní hygienické potřeby, léky, náhradní oblečení, deku a praktické pomůcky, jako například rádio na baterie, svítilnu, nůž, otvírák na konzervy či mobilní telefon. U dětí je vhodné přibalit oblíbenou hračku a pro domácí zvířata jejich krmivo. (Hradil et al., 2018)

Hrozba – Jedná se o jakoukoliv událost, která může negativně ovlivnit zájmy České republiky a narušit stabilitu společnosti. Závažnost se posuzuje podle rozsahu škod a časovém horizontu, ve kterém mohou nastat. Bezpečnostní hrozby mají široký dopad, protože mohou ohrozit nejen lidské životy, ale také způsobit rozsáhlé materiální škody, poškodit infrastrukturu nebo narušit chod služeb. Také mohou mít negativní vliv na životní prostředí a ohrozit zvířata. Je důležité hrozby včas rozpoznat, analyzovat možné škody a přijmout opatření k jejich odstranění. Hrozby dělíme na antropogenní ty jsou způsobené činností člověka a naturogenní hrozby ty vznikají činností přírody. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

Měkké cíle – Jedná se o veřejná prostranství, budovy nebo objekty, kde se shromažďuje velké množství lidí, to z nich dělá potencionálně zranitelná místa. Slabou stránkou je nízká úroveň zabezpečení a nedostatečné střežení, což zvyšuje riziko napadení nebo narušení jejich provozu. Tato místa jsou často kulturně a nábožensky významná, případně jsou součástí kritické infrastruktury. Narušení jejich činností by mohlo mít vážné důsledky pro společnost i pro správné fungování klíčových systémů. Mezi měkké cíle můžeme zařadit nemocnice,

dopravní uzly, obchodní centra, ale i školy, které mají důležitou roli ve vzdělávání a výchově. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Mimořádná událost – Jde o situaci nebo událost, která nastává v důsledku přírodních katastrof, technických havárií, nezákonných aktivit, narušení kritické infrastruktury, šíření nebezpečných nákaz nebo ohrožení vnitřní bezpečnosti a hospodářské stability státu. Tyto události mohou mít různé následky, od materiálních škod až po přímé ohrožení života obyvatelstva. Řešení těchto situací zajišťují odpovědné orgány a složky bezpečnostního systému, které se řídí předem stanovenými postupy a předpisy. Jejich hlavním úkolem je co nejvíce omezit negativní dopady, zajistit bezpečnost a co nejrychleji obnovit chod společnosti. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Nouzové osvětlení – Nouzová světla, by měla být rozsvícena minimálně na dobu jedné hodiny. Musí mít dva zdroje elektrického napájení, které jsou na sobě nezávislé, stejně jako to má evakuační výtah. Světla mohou být napojena na externí záložní zdroj energie a nebo obsahovat vlastní vestavěnou baterii, která jim umožní zůstat v provozu i při výpadku hlavního napájení. (Hejtmánek, 2016)

Úniková cesta – Je důležitým prvkem požární bezpečnosti, jejíchž hlavním cílem je zajistit rychlý a bezpečný odchod osob z ohrožených prostorů na volné prostranství, kde už nehrozí žádné riziko. Tyto cesty musí odpovídat předepsaným normám týkající se jejich konstrukčního provedení, kapacity a umístění. Klíčovým požadavkem na únikové cesty je, aby zůstávaly trvale volně průchodné a nebyly zablokovány žádnými překážkami, které by mohly evakuaci zpomalit nebo zkomplikovat. Existují dva základní druhy únikových cest, chráněné a nechráněné. Chráněné únikové cesty tvoří samostatné požární úseky oddělené speciálními konstrukcemi s požární odolností, například schodiště nebo pavlače chráněné nehořlavými materiály. Nechráněné únikové cesty vedou buď přímo na volné prostranství, nebo ústí do chráněných únikových cest. Pro zajištění jejich funkčnosti musí být tyto cesty viditelně označeny a vybaveny vhodným nouzovým osvětlením. Dveře v únikových terasách musí umožňovat snadné a rychlé otevírání bez nutnosti použití klíče, to zajišťuje plynulý pohyb evakuovaných osob. Chodby, schodiště a jiné prostory musí být vždy volně průchodné. K evakuaci lze využívat i evakuační výtahy nebo eskalátory musí ale splňovat všechny požadované bezpečnostní normy. (Hasičský záchranný sbor ČR, ©2025)

Varování obyvatelstva – Systém varování obyvatelstva tvoří soubor organizačních, technických a provozních opatření, jejíchž cílem je co nejrychleji doručit varovný signál v případě ohrožení nebo mimořádné události vyžadující ochranná opatření. Tento systém

využívá moderní technologie, jako jsou sirény, mobilní sítě či rozhlas, aby efektivně informoval co nejširší veřejnost. Na podobném principu funguje také systém tísňového informování, jehož hlavním účelem je bezprostředně po zaznění varovného signálu sdělit veřejnosti konkrétní informace o zdroji, charakteru a rozsahu hrozby. Kromě toho umožňuje poskytování pokynů pro správné chování obyvatelstva s cílem minimalizovat rizika a zajistit bezpečnost. Informace jsou distribuovány prostřednictvím médií, sociálních sítí a dalších komunikačních kanálů, aby se dostaly k co největšímu počtu lidí v co nejkratším čase. Správné a rychlé provedení varování i prvotního tísňového informování je zásadní pro efektivní ochranu obyvatelstva. Proto je důležité pravidelně testovat varovné systémy, školit odpovědné osoby a informovat veřejnost o tom, jak na varovné signály reagovat. Pouze dobře připravený a koordinovaný systém může zajistit, že v případě ohrožení budou lidé včas a přesně informováni a budou schopni adekvátně reagovat na vzniklou situaci. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

4 OBJEKTOVÁ EVAKUACE

Evakuace je rychlý a naléhavý přesun osob z oblasti, která je ohrožena nebo již zasažena nebezpečím. V případě krizové situace by evakuovaní měli být schopni bezpečně, plynule a organizovaně opustit daný prostor po stanovené evakuační trase, přičemž se musí vyhnout všem rizikovým jevům, jež by mohly ohrozit jejich zdraví nebo život. (Lujak a Giordani, 2018)

Evakuace může probíhat jak ve venkovních prostorách, například při kulturních událostech, tak uvnitř budov, zejména při akcích s velkou účastí nebo v místech s vysokou koncentrací osob, jako jsou nemocnice, školy, nádraží či letiště. Konkrétní způsob evakuace se odvíjí od typu ohrožení, které ji vyvolalo. Každá situace si vyžaduje individuální přístup a odpovídající řízení přizpůsobené aktuálním podmínkám. (Khorram-Manesh, 2017)

Mnoho přírodních a člověkem způsobených nebezpečí a ohrožení vyžadují evakuaci osob do bezpečné zóny s cílem chránit lidské životy. Případy z minulosti ukázaly, že nedostatečně organizovaná evakuace může být neefektivní a vést k vysokým ztrátám na životech. Realizace cvičné evakuace pomáhá zlepšit připravenost a koordinaci, ale také poskytuje cenné poznatky pro pochopení evakuačního procesu a identifikaci potencionálních problémů, které můžou nastat v reálných situacích. (Poulos et al., 2018)

Jednotky provádějící evakuaci musí po příjezdu na místo nejprve provést důkladný průzkum objektu. Zjišťují, kolik osob už bylo evakuováno a kolik jich ještě zůstává uvnitř, a to s ohledem na aktuální úroveň ohrožení. Prověřují stav únikových cest a východů, zda jsou volně průchodné nebo zasažené například kouřem či jinými nebezpečnými látkami a zároveň posuzují možnost využití evakuačního výtahu. Součástí kontroly je také ověření, zda jsou požárně bezpečnostní zařízení aktivní a plně funkční. (Požáry.cz, 2024; Blažek. ©2014)

Během evakuace jsou evakuovaným osobám poskytovány informace prostřednictvím vnitřního rozhlasu nebo přenosného megafonu. Aby nedocházelo k narušení činnosti zasahujících složek, je důležité odvádět evakuované mimo prostory, které slouží jako přístupové body pro záchranné jednotky. Celý proces evakuace je průběžně sledován a po jeho ukončení se vyhodnocují výsledky. Jedním z klíčových kroků je ověření, že v ohroženém objektu nezůstaly žádné osoby. Zároveň je nutné zajistit ochranu evakuovaných prostor, budov a majetku před krádežemi a neoprávněným vstupem. Po skončení evakuace je třeba zajistit dohled nad evakuovanými, zejména nad zranitelnými skupinami, jako jsou děti a nemocní, a v případě potřeby jim poskytnout lékařskou nebo psychologickou pomoc. Pro efektivní

řízení situace je vhodné rozdělit evakuované na osoby, které nepotřebují další asistenci, a ty, které vyžadují zvýšenou péči, což usnadňuje práci zasahujícím složkám. Je také nezbytné zajistit náhradní ubytování a pravidelně evakuované informovat o vývoji situace a dostupných možnostech řešení. (Blažek, ©2014; Moore. Lakha, 2006)

Evakuace ze školských zařízení

Školy patří mezi specifické typy objektů, podobně jako úřady, obchodní centra, nádraží, divadla a další místa s vysokou koncentrací osob, kde může být evakuace náročnější. Při krátkodobé evakuaci škol je nezbytné řídit se evakuačními plány. Evakuovaní musí zůstat v klidu, nepodlehnout panice a vyčkat na pokyny k opuštění budovy. Zároveň je nutné zajistit pomoc osobám s omezenou pohyblivostí. Po opuštění objektu se všichni shromáždí na určeném místě, kde jsou zaevidováni, aby nedocházelo k jejich zbytečnému vyhledávání. Pokud nelze mimořádnou událost vyřešit během zbývajících vyučování, žáci jsou uvolněni k odchodu domů. Mladší děti však nesmí odejít samy, zůstávají dočasně v bezpečném objektu, kde vyčkají na příchod svých zákonných zástupců. Informace o jejich umístění jsou dostupné prostřednictvím obecního úřadu. V případě závažnější mimořádné události, kdy školní budova zůstává delší dobu nefunkční, se přistupuje k dlouhodobé evakuaci. V takovém případě školy zajišťují výuku v náhradních prostorách uvedených v havarijních plánech, případně přecházejí na distanční formu vzdělávání. Při kritických situacích se do koordinace zapojují krizové štáby obcí nebo krajů s rozšířenou působností, které zajišťují mimo jiné i informace o zraněných osobách. (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2016)

Faktory ovlivňující evakuaci – Evakuaci může ovlivnit několik faktorů, tím tak ztížit celý evakuační proces a ohrozit více zdraví a životy evakuovaných osob.

- **Psychický stav jednotlivců**

Psychický stav jednotlivců má výrazný dopad na průběh evakuace. Velmi záleží na konkrétních okolnostech, ve kterých se evakuované osoby nacházejí. Lidé, kteří se nacházejí přímo v místnosti, kde vznikl požár, mají možnost uprchnout opačným směrem od ohniska. Naopak ti, jejichž jediná úniková cesta směřuje k místu ohrožení, mohou propadnout panice, protože se instinktivně vyhýbají přiblížování k nebezpečí. V případech, kdy jsou únikové trasy neprůchodné nebo znečištěné kouřem, je často bezpečnější zůstat na místě a vyčkat na zásah záchranných složek. Výzkumy ukazují, že lidé v zakouřeném prostředí často ztrácejí orientaci a mají tendenci vracet se zpět na místo, odkud vyšli. Riziko paniky roste,

pokud se lidé necítí bezpečně nebo mají pochyby o možnosti záchrany, to platí i při falešném poplachu, pokud se domnívají, že nebezpečí je skutečné. Ve více obydlených objektech může navíc dojít k ucpání únikových cest, což zvyšuje napětí a následně přispívá k šíření paniky. (Folwarczny, Pokorný, 2021)

- **Fyzický stav**

Fyzická kondice evakuovaných osob zásadně ovlivňuje průběh evakuace. Nejefektivněji probíhá evakuace u jedinců ve věkové kategorii 20 až 40 let. Mladší osoby, zejména do 20 let, mohou někdy podceňovat závažnost situace. Naopak u osob nad 40 let se mohou objevit omezení v pohyblivosti. U lidí se sníženou pohybovou schopností nebo těch, kteří nejsou schopni samostatného pohybu, je fyzická odolnost nižší a častěji se u nich projevuje strach, to vede k nerozhodnosti v krizových situacích. Z tohoto důvodu je při evakuaci těmto skupinám věnována zvýšená pozornost. (Folwarczny, Pokorný, 2021)

- **Stavební řešení**

Při navrhování budov je klíčové správně rozmístit únikové cesty. Ty musí být dobře viditelné nebo zřetelné a správně označené, což výrazně ovlivňuje psychickou pohodu evakuovaných osob. Důležitým faktorem je také konstrukční řešení stavby, které ovlivňuje šíření tepla do dalších částí objektu a může tak zpomalit rozšíření požáru. Z tohoto důvodu je nezbytné rozdělení budovy do požárních úseků, které vytvářejí chráněné zóny uvnitř objektu. Lidé nacházející se přímo v místě vzniku požáru bývají zpravidla nejvíce ohroženi, protože nejsou chráněni žádnou stavební bariérou. Únikové cesty často nejsou zcela zabezpečené, což znamená, že je lze využít jen po omezenou dobu. Nedostatečné osvětlení a špatné větrání těchto tras může evakuaci výrazně ztížit, protože u lidí vyvolává nejistotu, obavy a zvyšuje riziko paniky. (Folwarczny, Pokorný, 2021)

- **Druh výroby a provozu**

Typ provozu a charakter výroby mají zásadní vliv na úroveň ochrany osob při evakuaci. V objektech, kde se nacházejí hořlavé látky, je vyšší pravděpodobnost vzniku a rychlého šíření požáru, což výrazně zvyšuje riziko pro evakuované ve srovnání s budovami, kde se tyto látky nevyskytují. Tento faktor tedy může výrazně ovlivnit délku a průběh evakuace. V některých případech, zejména v provozech s výskytem hořlavín, je evakuace zahajována okamžitě. (Folwarczny, Pokorný, 2021)

Zásady tvorby dokumentace požární ochrany – Dodržování dokumentace požární ochrany je v praxi obtížné, některá dokumentace je velmi složitá. Při tvorbě a umístění

dokumentu požární ochrany se doporučují dodržovat zásady, které zajistí efektivitu srozumitelnost i praktické využití. Je potřeba zajistit věcnou správnost informací. To znamená že obsah musí odpovídat požadavkům příslušných právních předpisů, je vhodné se řídit předepsanou osnovou a rozdělit konkrétní údaje do logicky navazujících celků. Důležitá je také jazyková a stylistická srozumitelnost. Dokumentace by měla být psána správnou češtinou, srozumitelně a bez zbytečného používání neznámých zkratk a odborných termínů, které nejsou vysvětleny. Vše by mělo být formulováno jednoznačně, s přesnými citacemi a vhodnou terminologií. Je potřeba jasně stanovit, komu jsou jednotlivé informace určeny, jaké jsou požadavky na jejich chování, odpovědnost nebo práva. Text by měl být zároveň stručný a věcný, měl by obsahovat pouze podstatné informace, které nejsou zahlcené zbytečnými detaily. V rámci odborného charakteru dokumentace je vhodné používat technický jazyk a termíny, které jsou jednoznačné. Struktura dokumentu by měla být logicky uspořádána, aby na sebe jednotlivé části navazovaly a vytvářely přehledný celek. V případě grafické dokumentace lze zvýšit účinnost sdělení i barevným odlišením důležitých informací, které lépe upoutají pozornost. Neopomenutelným hlediskem je i přístupnost dokumentace, měla by být umístěna na vhodném místě, dobře viditelná a čitelná z běžné vzdálenosti. Důležité je udržet přiměřené množství zveřejňovaných informací. (Hasičský záchranný sbor ČR, ©2025)

Požárně evakuační plán – Při sestavování požárního evakuačního plánu je nezbytné stanovit jasnou strategii evakuace, kterou budou znát jak zaměstnanci, tak členové požární hlídky. Všichni musí být obeznámeni s postupy pro případ požáru a vědět, jak se zachovat, aby byla evakuace rychlá a bezpečná. Součástí plánu je i způsob vyhlášení poplachu s ohledem na osoby se sluchovým postižením. Veškeré dveře na trase úniku musí být snadno otevíratelné a značení v objektu by mělo být dobře viditelné. V prostorách musí být rozmístěny prostředky požární ochrany, zejména hasicí přístroje. Zaměstnanci by měli vědět, kde se nachází ohlašovna požáru a jak kontaktovat složky integrovaného záchranného systému, přičemž za vyhlášení poplachu musí být určena konkrétní odpovědná osoba. V případě výpadku proudu je vhodné vybavit vybrané prostory nouzovým osvětlením. Plán musí také zohledňovat osoby s hendikepem a nabídnout jim bezpečný způsob evakuace. Nezbytnou součástí je určení shromážděště, které bude označeno a přístupné. Po evakuaci je nutné ověřit přítomnost všech osob pomocí přehledného systému evidence. Celkově by plán měl prokázat existenci bezpečných a označených únikových cest, dostatečného počtu východů, funkčních hasicích přístrojů, nouzového osvětlení a proškolených zaměstnanců i požární hlídky, která je schopna jednat v případě nouze. (Bozp.cz, ©2020)

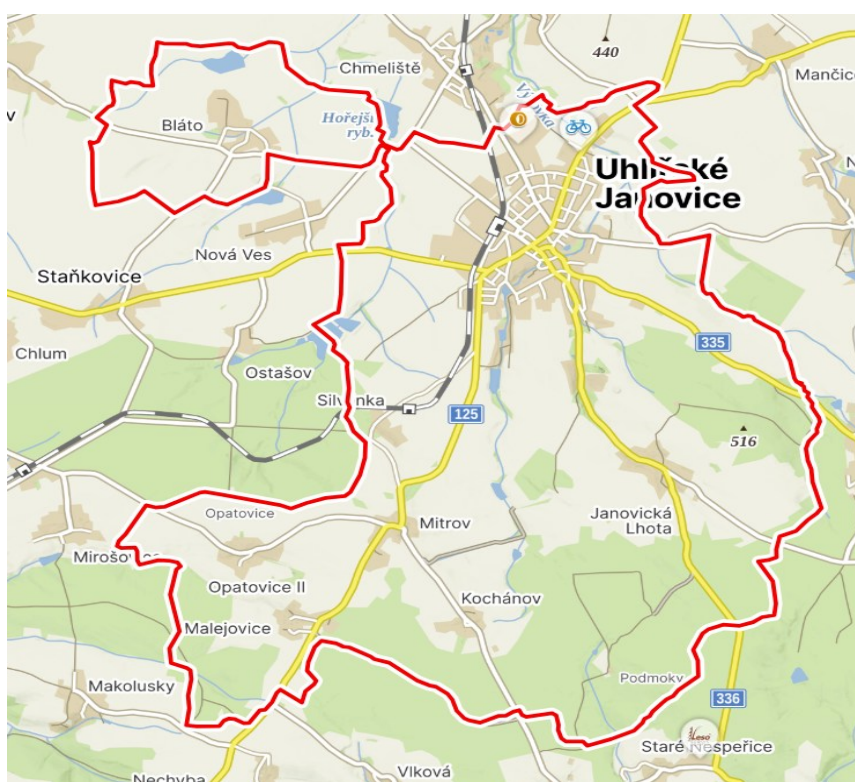
Dílčí závěr z teoretické části

Teoretická část se zabývá ochranou obyvatelstva jako součástí bezpečnostního systému České republiky. Popisuje její cíle, principy a důležitost při zvládání krizových situací. Dále se věnuje historickému vývoji civilní ochrany od první republiky až po současnost. Zvláštní pozornost je věnována hlavním úkolům a opatřením, jako je varování, evakuace, ukrytí a individuální ochrana. Důležitou roli představuje i právní rámec ochrany obyvatelstva, včetně zákonů a vyhlášek. Samostatná kapitola se zaměřuje na evakuaci, její dělení, průběh a přípravu. Popsány jsou také pojmy jako evakuační plán, trasy nebo zavazadlo. Důraz je kladen na evakuaci ze školských zařízení. Na závěr jsou uvedeny faktory ovlivňující úspěšnost evakuace.

II PRAKTICKÁ ČÁST

5 MĚSTO UHLÍŘSKÉ JANOVICE

Město se rozkládá v okrese Kutná Hora ve Středočeském kraji, přibližně 17 km jihozápadním směrem od Kutné Hory. Okolní krajinu tvoří okrajové části Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny. Nejvyšším bodem v této oblasti je vrch Březina s nadmořskou výškou 555 m. n. m., nacházející se mezi obcemi Sudějov a Žandov. Samotné město leží v nadmořské výšce 425 m. n. m., protékají jím dva potoky, Kochánovský a Lhotecký. V Uhlířských Janovicích žije 3136 obyvatel a má rozlohu 25,46 km². Město je složené z 6 katastrálních území. (Uhlirskejanovice.cz, ©2011)

Obrázek 1 Mapa města.

(zdroj: Mapy.cz, ©2025)

Historie města

Navzdory lesnatému a močálovitému charakteru okolní krajiny bylo území dnešních Uhlířských Janovic zřejmě osídleno už od pravěku a patřilo do oblasti ovládané kouřimskými Zličany, o čemž svědčí četné archeologické nálezy. V lesích v okolí se dříve vyrábělo dřevěné uhlí, které místní uhlíři prodávali do měst a na tvrze. Tato tradice uhlířství přetrvala až do počátku 18. století. Ještě před vznikem samotné osady byla v 11. století uprostřed slovanského hradiště postavena románská kaplička, která sloužila nejen k bohoslužbám,

ale také jako úkryt před nepřízní počasí a divokými zvířaty. Ve 12. století k ní byl přistavěn románsko-gotický kostel sv. Jiljí, jenž byl v průběhu staletí několikrát poškozen požárem, ale opakovaně byl opraven. Koncem 14. století vznikly v kostele vzácné fresky, které v roce 1953 obnovil malíř Terš. Od roku 1167 patřila oblast pánům ze Šternberka, kteří si nad řekou Sázavou v roce 1242 vybudovali hrad Český Šternberk. Za zakladatele samotných Uhlířských Janovic je považován Jan ze Šternberka. Obec pravděpodobně vznikla kolem roku 1250, ale první dochovaná písemná zmínka pochází až z roku 1352. Šternberkové zde vládli až do roku 1750, kdy město přešlo pod správu panství Rataje nad Sázavou. Název „Uhlířské“ je doložen již ve 14. století a odkazuje na místní uhlíře. Jako poddanské město sdílely Uhlířské Janovice podobné rysy s ostatními městy té doby. Vládli jim různí šlechtici, někteří tvrdě, jiní mírněji. V obdobích útlaku se zdejší obyvatelé několikrát vzbouřili, a to v letech 1626, 1627 a 1680. Obě světové války těžce zasáhly město i jeho okolí, během první padlo 72 mužů, během druhé 71 obyvatel. Město se stalo centrem protifašistického odboje v širokém okolí, jehož hlavní postavou byl učitel Josef Balvín, jenž byl za své aktivity popraven. V květnovém povstání roku 1945 padli dva místní občané. Po válce nastalo období klidného rozvoje, vznikaly nové podniky, obchody, služby i kulturní a sportovní zařízení. Po roce 1989 došlo k výraznému rozmachu soukromého podnikání, které přispělo k dalšímu rozvoji města. (Uhlirskejanovice.cz, ©2011)

6 ZÁKLADNÍ ŠKOLA UHLÍŘSKÉ JANOVICE

Základní škola Uhlířské Janovice v okrese Kutná Hora je plně organizovaná škola s devíti ročníky a celkem 28 třídami. Jejím zřizovatelem je Město Uhlířské Janovice. Škola má kapacitu 700 žáků. Její součástí je také školní družina s kapacitou 140 dětí a školní jídelna, která může denně obsloužit až 740 strávníků. Od 1. září 2023 škola funguje na třech oddělených místech: Komenského 246, Komenského 273 a Třebízského 268. Výuka 1. stupně a školní družina jsou rozmístěny ve dvou budovách na Komenského ulici, zatímco školní jídelna a výuka 2. stupně probíhají v areálu na Třebízského ulici. Školu navštěvují děti nejen z Uhlířských Janovic a jejich místních částí, ale i z okolních obcí. Přes 60 % žáků do školy dojíždí. (ZŠ Uhlířské Janovice, ©2025)

Obrázek 2 Budova školy.

(zdroj: Mapy.cz, ©2025)

Budova 1. stupně

Budova určená pro výuku 1. stupně se nachází u hlavní silnice, od které je oddělena travnatým pásem s nízkým živým plotem, který zároveň slouží jako přístupová zóna. Budova je složena ze suterénu, přízemního patra, 1. poschodí a 2. poschodí. Od roku 2015 prošla rozsáhlou rekonstrukcí, jež zahrnovala modernizaci interiéru i exteriéru. Součástí úprav byla

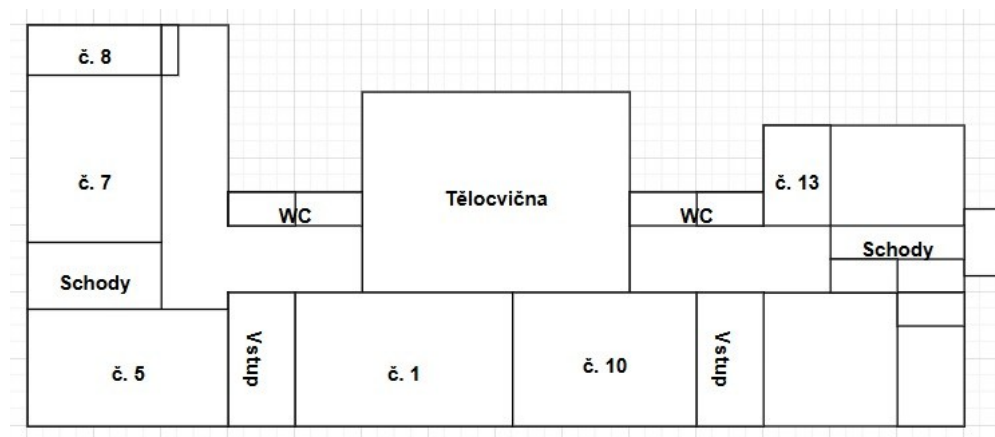
také změna systému vytápění. Do budovy dochází 235 žáků, 14 pedagogů z toho je 10 pedagogů třídních a 2 uklízečky. V budově se nachází celkem 12 učeben, z toho 10 je určeno pro kmenové třídy. Dále je zde specializovaná učebna informatiky, jazyková učebna, aula s knihovnou, sklad učebnic a menší tělocvična. Pedagogickému personálu slouží sborovna, kancelář zástupkyně ředitelky a místnost školního poradenského pracoviště. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi a budova má připojení k internetu. Objekt má dvě podlaží. Vytápění je zajištěno pomocí tepelného čerpadla. (Švarcová, 2024)

Suterén

V podzemní části školy se nachází pouze hlavní uzavěr vody. Tato část školy není pro výuku využívána a žáci zde mají nepovolaný vstup. Přístup do suterénu školy má pouze oprávněná osoba a vede přes místnost úklidového personálu.

Přízemí

V přízemí se nachází společná šatna s oddělenými kójemi pro jednotlivé třídy, prostory pro úklidový personál, tělocvična, kancelář zástupkyně školy. Na každé straně přízemí jsou 4 místnosti určené pro WC, 2 pro chlapce a 2 pro dívky a nachází se zde i 2 třídy sloužící pro výuku žáků a hlavní jistič eklektické energie, který je přímo v místnosti úklidového personálu.

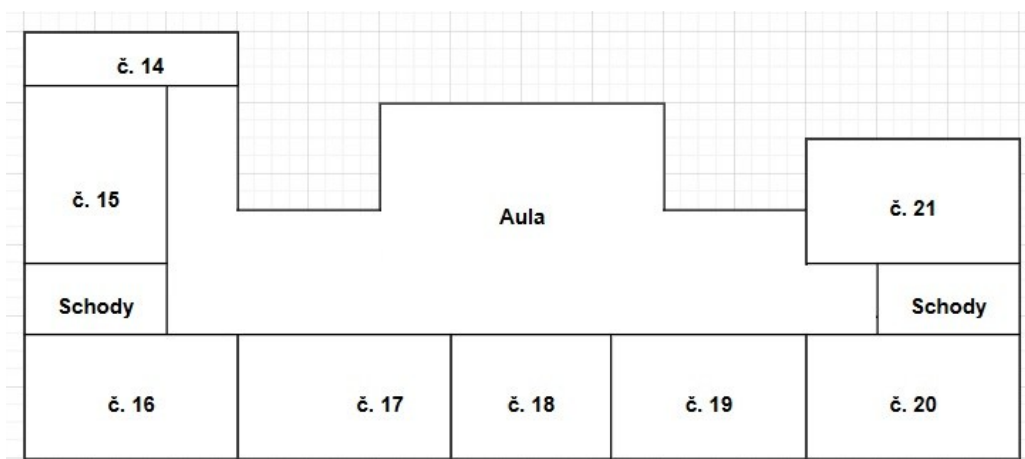

Obrázek 3 Plánek přízemí.

(zdroj: vlastní, 2025)

První patro

V prvním patře se nachází pět kmenových tříd a využívá se hlavně pro výuku žáků. Dále se zde nachází prostor pro pedagogický personál v podobě sborovny, velká aula s knihovnou před sborovnou a oddělené WC pro chlapce a dívky.

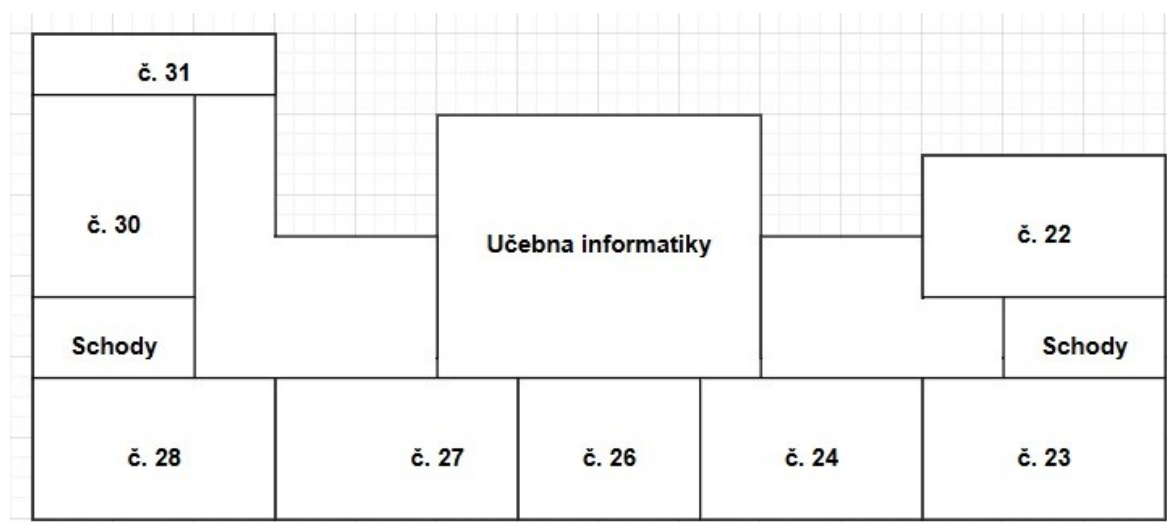

Obrázek 4 Plánek 1. poschodí.

(zdroj: vlastní)

Druhé patro

Poslední druhé patro se využívá stejně jako patro první především k výuce žáků. Nachází se zde pět kmenových tříd určené pro výuku žáků, učebna informatiky a angličtiny a WC pro chlapce a dívky.

Obrázek 5 Plánek 2. poschodí.

(zdroj: vlastní)

6.1 Rozložení uzávěru plynu, vody a hlavního elektrického jističe

Budova školy není v současné době připojena na plyn a nemá hlavní uzávěr plynu. Kapitola mapuje rozmístění a fotografie důležitých uzávěrů vody a elektrického jističe v budově

1. stupně základní školy v Uhlířských Janovicích, které je potřeba zajistit v případě evakuace z objektu.

Obrázek 6 Místnost, kde se nachází hlavní jistič a vchod do suterénu budovy.

(zdroj: vlastní)

Hlavní uzávěr vody

Hlavní uzávěr vody se nachází uvnitř budovy školy, konkrétně v suterénu budovy přístupný je skrz místnost sloužící úklidovému personálu. Uzávěr je umístěn na stěně suterénu a jeho uzavření lze provést otočením kohoutku.

Obrázek 7 Hlavní uzávěr vody v suterénu.

(zdroj: vlastní)

Jistič elektrického proudu

Hlavní jistič elektrického proudu se nachází podobně jako hlavní uzavěr vody v budově školy v místnosti, která slouží úklidovému personálu.

Obrázek 8 Hlavní jistič elektrického proudu.

(zdroj: vlastní)

6.2 Rozmístění prvků fyzické ochrany po objektu

Kapitola popisuje rozmístění bezpečnostních prvků, jako jsou evakuační značky, únikové východy, vstupní bezpečnostní systémy, hasící přístroje a nástěnné hydranty po celé budově školy.

Obrázek 9 Hlavní vchod do školy.

(zdroj: vlastní)

Zabezpečení školy

Škola má dva vchody, jeden slouží pro zaměstnance školy a je vybavený zvonkem s kamerou a druhý pro žáky základní školy vybavený stejně jako vchod pro zaměstnance zvonkem s kamerou. Škola se po začátku první vyučovací hodiny zamyká a vstup do budovy umožňuje pedagogický personál ve sborovně, který má možnost sledovat kamery ze zvonků.

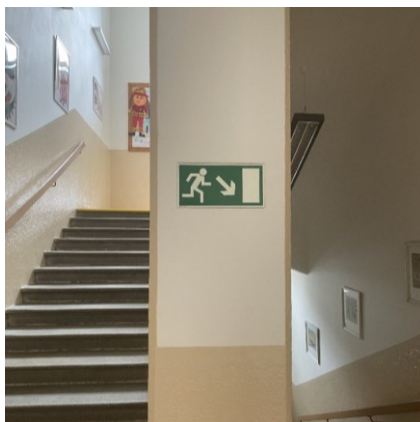

Obrázek 10 Zvonek s kamerou.

(zdroj: vlastní)

Evakuační značky

Evakuační budovy se nacházejí viditelně na stěnách uvnitř budovy umístěny tak, že když se půjde po jejich směru, zavedou nás k jednomu ze dvou evakuačních východů. Z každé místnosti je vidět evakuační značka a může tak dojít k bezpečné evakuaci. Evakuační značky jsou vyrobené z obyčejného materiálu a v případě výpadku elektrické energie nebo zadýmení může dojít k přehlédnutí značky.

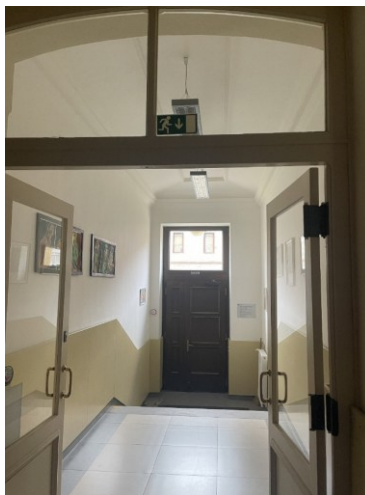

Obrázek 11 Evakuační značka ve škole.

(zdroj: vlastní)

Únikové východy

V budově školy se nacházejí dva únikové východy, kterými jsou evakuovány osoby z budovy a jsou označeny nápisem „nouzový východ“. Vedle hlavních dveří se nachází červená krabička s klíčem pro otevření těchto dveří.

Obrázek 12 Nouzový východ.

(zdroj: vlastní)

Vedle hlavních dveří se nachází červená krabička s klíčem pro otevření těchto dveří.

Obrázek 13 Klíč k únikovému východu.

(zdroj: vlastní)

Hasící přístroje

Celkově se v budově školy nachází 12 hasících přístrojů. Na každém podlaží 4 hasící přístroje. Jedná se o práškové hasící přístroje ABC 6 kg. Jsou rozloženy na každém patře zavěšené na zdi 1,5 metrů nad zemí.

V přízemí se hasící přístroje nacházejí 2 naproti vstupu pro žáky a další 2 rovněž naproti vstupu pro zaměstnance školy.

V prvním patře se hasící přístroje nachází opět po dvou jako v přízemí a jsou umístěny na obou stranách budovy na stěnách učeben 16 a učebny 20.

V posledním druhém patře se hasící přístroje nacházejí stejně jako v předchozích dvou poschodí po 2 na každé straně budovy a jsou zavěšené u učebny 23 a u učebny 28.

Obrázek 14 hasící přístroje v budově.

(zdroj: vlastní)

Nástěnné hydranty

V budově školy se nachází 6 nástěnných hydrantů, sloužící k prvotnímu hašení vodou. Všechny 6 hydrantů se rozmisťují v budově školy. V jednotlivých poschodí se nacházejí 2 nástěnné hydranty, každý u jednoho ze schodišť.

Obrázek 15 Nástěnný hydrant v budově školy.

(zdroj: vlastní)

6.3 Dokumentace školy týkající se evakuace

Zajištění bezpečnosti osob v prostorách školy je nedílnou součástí preventivních opatření v oblasti ochrany obyvatelstva a požární bezpečnosti. Z tohoto důvodu základní škola vede a pravidelně aktualizuje dokumentaci, která se vztahuje k evakuaci osob při mimořádných událostech, zejména při požáru, úniku nebezpečných látek nebo jiné krizové situaci.

Základní škola má zpracované tyto dokumenty:

- Požární poplachová směrnice.
- Plán opuštění budovy.
- Evakuační plán.

Požární poplachová směrnice

Stanovuje základní postupy a povinnosti zaměstnanců školy a dalších osob při vzniku požáru nebo při vyhlášení požárního poplachu. Jedná se o závazný předpis vydaný školou v souladu s právními předpisy o požární ochraně.

- **Povinnosti při vzniku požáru**

Dokument hned v první části uvádí, že každý, kdo zpozoruje požár, je povinen se jej pokusit uhasit dostupnými prostředky, pokud tím neohrozí svůj život nebo zdraví. Zároveň je povinen požár nahlásit, k tomu slouží výstražné volání "HOŘÍ" a telefonní tísňové číslo 150. Je důležité uvést informace o místě a rozsahu požáru, případně o ohrožených osobách.

- **Povinnosti při vyhlášení poplachu**

Druhá část dokumentu se věnuje tomu, jak se mají osoby chovat, když je vyhlášen požární poplach. Důraz je kladen na zachování klidu, respektování pokynů učitelů a pedagogického personálu, a na organizovanou evakuaci. Pedagogové mají za úkol vést žáky do bezpečí dle evakuačního plánu a poté zkontrolovat, zda jsou všechny osoby z dané třídy v pořádku a nikdo nechybí. Uvádí se také, že zajištění evakuace je prioritní a má probíhat rychle, ale bez paniky.

- **Důležitá telefonní čísla**

Součástí požární poplachové směrnice je i přehled důležitých tísňových a havarijních telefonních čísel.

- a) Hasiči – 150

- b) Policie – 158
- c) Záchranná služba – 155
- d) Pohotovostní služba elektráren – 800 850 860
- e) Pohotovostní služba dodavatele vody – 800 505 585
- f) Pohotovostní služba dodavatele plynu – 1239
- g) Kontaktní osoba – 722 923 511, 731 125 182

- **Závěrečné ustanovení**

V závěru se uvádí, že směrnice je vypracována v souladu s právními předpisy, konkrétně s vyhláškou Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o požární prevenci, a že všichni zaměstnanci i další osoby ve škole se jí musí řídit. Směrnice má platnost při všech mimořádných situacích, nejen při požáru, ale i při jiných událostech ohrožujících zdraví a bezpečnost.

Požární poplachová směrnice je vyvěšena v 1. poschodí a je obsažena v příloze II. (Hrdličková, 2022)

Plán opuštění budovy

Jde o praktický a přehledný pokyn, který určuje, jakým způsobem mají žáci a pedagogický personál jednotlivých učeben postupovat při evakuaci budovy při požáru, evakuačním cvičení nebo jiné mimořádné události. Dokument pomáhá při organizované evakuaci a zajišťuje přehlednost pohybu žáků a pedagogického personálu.

- **Dokument obsahuje**

Rozdělení podle učeben, kde každá skupina učeben má předepsanou trasu evakuace. Popsaný směr úniku, určuje, z kterého poschodí se schází a jestli se pokračuje hlavním nebo vedlejším východem.

Plán opuštění budovy je vyvěšen v 1. poschodí u učebny č. 20 a obsahuje ho příloha I. (Hrdličková, 2022)

Evakuační plán

Požární evakuační plán je součástí dokumentace požární ochrany, určuje konkrétní postupy a opatření pro situace vzniku požáru, nebo jiné krizové události. Jeho hlavním cílem je stanovit způsob bezpečného opuštění objektu osobami. Evakuační plán je v základní škole vy-

věšen na každém poschodí u každého schodiště, je zde graficky zobrazen plánec jednotlivých poschodí. Jsou v něm značeny únikové cesty, nouzové východy, schodiště a shromáždění. Evakuační plány pro jednotlivé poschodí jsou znázorněny v příloze III. (BOZP.cz, ©2020)

7 ANALÝZY

V praktické části práce budou použity tři analýzy, které zjistí, zda je budova základní školy dostatečně připravená na evakuaci. Jedná se o rozhovor, checklist a SWOT analýza tyto metody nám pomohou určit celkový náhled na problematiku evakuace a pomohou při tvorbě různých opatření pro zlepšení.

7.1 Rozhovor

Jedná se o metodu sběru dat, při které tazatel pokládá otázky osobě označované jako informant a od ní získává potřebné údaje. Rozhovory mohou probíhat osobně, telefonicky nebo prostřednictvím internetu. Výhodou této metody je možnost klást doplňující otázky, které pomáhají upřesnit získané informace. Existuje několik základních typů rozhovorů. Uzavřený kvantitativní rozhovor využívá předem připravené otázky i odpovědi, což umožňuje snadnější analýzu a srovnání dat, přičemž za daný čas lze položit více otázek. Standardizovaný rozhovor s otevřenými otázkami rovněž dodržuje pevně daný soubor otázek, avšak odpovědi nejsou omezeny na předem určené možnosti. Při rozhovoru vedeném podle návodu má tazatel připravená témata, avšak konkrétní formulace a pořadí otázek volí až v průběhu komunikace. Neformální konverzace je pak nejvolnější formou, kde otázky přirozeně vznikají

v rámci situace a žádná pevná struktura ani seznam témat předem neexistují. (Zháněl et al., 2014)

Výzkumné otázky

Pro analýzu v podobě rozhovoru byly použity následující otázky, jenž zjistí připravenost pověřených osob na samotnou evakuaci.

1. Považujete vaši základní školu za dostatečně připravenou na evakuaci?
2. Museli jste se někdy evakuovat kvůli mimořádné události?
3. Jak často ve škole realizujete evakuační cvičení?
4. Kde jsou ve škole uloženy evakuační plány a jak je k nim zajištěn přístup?
5. Vyskytla se někdy situace, že evakuační plány nebyly dostatečné?
6. Jak často dochází k aktualizaci evakuačního plánu školy?
7. Jsou zaměstnanci školy seznámeni s evakuačním plánem?

8. Máte aktuální přehled o počtu zaměstnanců nacházejících se v budově během výuky?
9. Vyskytla se někdy situace, že se ukázal evakuační plán jako neaktuální nebo nedostatečný?
10. Jsou evakuační plány školy veřejně přístupné i ostatním zaměstnancům a žákům školy?

Jde o otázky, které se použily při jedné z analýz, konkrétně šlo o standardizovaný rozhovor s otevřenými otázkami.

Výsledky rozhovoru

Rozhovor byl uskutečněn se zástupkyní ředitelky základní školy, která se v celé budově základní školy velmi dobře orientuje. V průběhu rozhovoru byly položeny předem připravené výzkumné otázky uvedené výše, doplněné o další navazující dotazy podle průběhu konverzace. Níže jsou uvedeny shrnuté odpovědi respondentky. Z důvodu přehlednosti a srozumitelnosti nejsou odpovědi citovány doslovně. Celý rozhovor byl zaznamenán pomocí mobilního telefonu.

Otázka č. 1: Považujete vaši základní školu za dostatečně připravenou na evakuaci?

Odpověď: Ano.

Doplňková otázka: Proč si to myslíte?

Odpověď: Zaměstnanci školy jsou dostatečně proškolení, máme vypracované evakuační plány.

Otázka č. 2: Museli jste se někdy evakuovat kvůli mimořádné události?

Odpověď: Ne.

Otázka č. 3: Jak často ve škole realizujete evakuační cvičení?

Odpověď: V dřívějších letech jsme realizovali cvičnou evakuaci jednou krát ročně, ale v současném školním roce jsme cvičnou evakuaci provedli třikrát.

Otázka č. 4: Kde jsou ve škole uloženy evakuační plány a jak je k nim zajištěn přístup?

Odpověď: Evakuační plány jsou uloženy na každém podlaží budovy v blízkosti evakuačních schodišť.

Otázka č. 5: Vyskytla se někdy situace, že evakuační plány nebyly dostatečné?

Odpověď: Ne.

Otázka č. 6: Jak často dochází k aktualizaci evakuačního plánu školy?

Odpověď: Jednou ročně.

Otázka č. 7: Jsou zaměstnanci školy seznámeni s evakuačním plánem?

Odpověď: Ano.

Otázka č. 8: Máte aktuální přehled o počtu zaměstnanců nacházejících se v budově během Dne?

Odpověď: Ano.

Doplňková otázka: Kolik se jich dnes nachází v budově?

Odpověď: Dnes se ve škole nachází čtrnáct učitelů a dvě uklízečky.

Otázka č. 9: Vyskytla se někdy situace, že se ukázal evakuační plán jako neaktuální nebo nedostatečný?

Odpověď: Ne.

Otázka č. 10: Jsou evakuační plány školy veřejně přístupné i ostatním zaměstnancům a žákům školy?

Odpověď: Ano, evakuační plány jsou vyvěšené na každém poschodí v blízkosti evakuačních schodišť.

7.2 Checklist

Checklist neboli kontrolní seznam je praktický nástroj určený ke kontrole, zda byly splněny všechny potřebné kroky v určitém procesu. Slouží ke zvýšení efektivity, zajištění úplnosti a snížení rizika opomenutí. Využívá se v celé řadě oblastí, od bezpečnosti práce, přes ergonomii, veřejné zakázky až po osobní organizaci času. Checklisty se osvědčují například při hodnocení rizik na pracovišti nebo při plánování každodenních úkolů. Jejich výhodou je jednoduchost, přehlednost a schopnost systematicky vést uživatele krok za krokem. Na druhou stranu však mohou svádět k mechanickému přístupu bez hlubšího přemýšlení a jejich účinnost závisí na kvalitním zpracování. Obecně pomáhají kompenzovat limity lidské paměti a pozornosti a podporují konzistentní přístup k opakovaným činnostem. (Guard7, 2022)

Při vyhodnocování checklistu je dobré mít na paměti, že pokud je u některých položek uvedeno „ne“, nemusí to hned znamenat, že daný prvek v plánu vůbec není. Často to jen znamená, že tam chybí jeho jasné a viditelné označení, třeba v plánech jednotlivých pater.

Smyslem hodnocení evakuačního plánu je zjistit, jestli obsahuje všechny důležité prvky a opatření, jako jsou únikové cesty, rozmístění hasicích přístrojů, nouzové osvětlení nebo jiné prvky, které pomáhají při bezpečné evakuaci. Také se hodnotí, jestli jsou tyto věci dobře viditelné a snadno dostupné pro všechny, kdo se v budově pohybují. Jakýkoli nedostatek

v těchto oblastech může znamenat problém pro bezpečnost a měl by se co nejdříve řešit. Součástí hodnocení je taky to, jak jsou na mimořádnou situaci připraveni zaměstnanci a ostatní lidé v budově, jestli vědí, co dělat, a jestli se pravidelně školí nebo účastní evakuačních cvičení.

Tabulka 1 Checklist.

Checklist – Evakuační plán			
Bod	Vybavení	Ano	Ne
1	Poplachové systémy		X
2	Únikové cesty	X	
3	Evakuační značky		X
4	Nouzové východy	X	
5	Hasicí přístroje		X
6	Nástěnné hydranty		X
7	Ohlašovna požáru		X
8	Shromážděště	X	
9	Kontrola evakuovaných	X	
10	Lékárnička		X

(zdroj: vlastní)

Výsledky checklistu

Evakuační plán se zaměřuje především na prostorové a organizační aspekty evakuace jako jsou evakuační trasy, východy, shromaždiště a kontrola osob, ale zásadně opomíjí tech-

nické a bezpečnostní prostředky jako jsou prostředky požární ochrany a zdravotnické zabezpečení. Tento nedostatek může výrazně ovlivnit schopnost objektu reagovat na krizovou situaci komplexně a účinně.

7.3 SWOT analýza

Jedná se o jednu z nejpoužívanějších metod strategického plánování a hodnocení situace podniku, projektu, organizace nebo jakékoli činnosti. Jde o jednoduchý, ale velmi účinný nástroj, který umožňuje zhodnotit vnitřní a vnější faktory ovlivňující danou společnost. Interní faktory jsou pod kontrolou organizace, silné a slabé stránky, ale externí faktory vycházejí z okolního prostředí a jedná se o příležitosti a hrozby. SWOT analýza je výchozím bodem pro tvorbu strategie. Umožňuje identifikovat, kde je potřeba zlepšení, kde se skrývá potenciál růstu a jakým rizikům je třeba čelit. V praxi se používá jako podklad pro rozhodování v podnikání, veřejné správě, krizovém řízení nebo i v osobním rozvoji. (Veber, 2000)

Struktura SWOT analýzy

- S – strengths – silné stránky – představují oblasti, ve kterých organizace vyniká.
- W – weaknesses – slabé stránky – jsou to faktory, které oslabují organizaci.
- O – opportunities – příležitosti – jedná se o vnější faktory, které lze využít ve prospěch organizace.
- T – threats – hrozby – jde o faktory, které ohrožují činnost organizace. (Veber, 2000)

Aplikování SWOT analýzy na základní školu v Uhlířských Janovicích

Tato metoda mapuje možný vznik následujících situací při evakuaci a objasňuje lepší představu o silných a slabých stránkách a popisuje příležitosti a hrozby, které nám mohou pomoci k zajištění větší bezpečnostní situace ve škole.

Tabulka 2 Analýza evakuace základní školy.

Strengths (silné stránky)	Weaknesses (slabé stránky)
Rychlé provedení evakuace	Chybí hasící přístroj v učebně informatiky
Dostatečně proškolení zaměstnanci školy	Evakuační plány nemají zakreslené bezpečnostní prvky
Rozmístění nástěnných hydrantů	Nedostatečně označen hlavní uzávěr vody

Rozmístění evakuačních plánek	Škola nemá nouzové osvětlení
Funkční školní rozhlas	Absence fotoluminiscenčního únikového značení
Opportunities (příležitosti)	Threats (hrozby)
Spolupráce při cvičné evakuaci s JPO	Kouření na záchodech
Instalace EPS	Výpadek elektrické energie
Zakreslení do evakuačních plánek bezpečnostní prvky	Panika mezi žáky při skutečné mimořádné události
Častější školení žáků a zaměstnanců školy	Porucha školního rozhlasu
Přidání fotoluminiscenčních únikových značek	Zablokování únikového východu

(zdroj: vlastní)

Přiřazení hodnot

Pro dokončení analýzy určím váhu a hodnocení jednotlivých částí, které jsou obsazeny v analýze.

Tabulka 3 Hodnocení strengths.

	Strengths (silné stránky)	Váha	Hodnocení	V*H
1.	Rychlé provedení evakuace	0,3	5	1,5
2.	Dostatečně proškolení zaměstnanci školy	0,2	4	0,8
3.	Rozmístění nástěnných hydrantů	0,1	4	0,4
4.	Rozmístění evakuačních plánek	0,2	4	0,8
5.	Funkční školní rozhlas	0,2	4	0,8
Výsledek		1		4,3

(zdroj: vlastní)

Tabulka 4 Hodnocení weaknesses.

	Weaknesses (slabé stránky)	Váha	Hodnocení	V*H
1.	Chybí hasicí přístroj v učebně informatiky	0,2	-1	-0,2
2.	Evakuační plány nemají zakreslené bezpečnostní prvky	0,3	-3	-0,9
3.	Nedostatečně označen hlavní uzávěr vody	0,1	-1	-0,1
4.	Škola nemá nouzové osvětlení	0,2	-3	-0,6
5.	Absence fotoluminiscenčního únikového značení	0,2	-4	-0,8
Výsledek		1		-2,6

(zdroj: vlastní)

Tabulka 5 Hodnocení opportunities.

	Opportunities (příležitosti)	Váha	Hodnocení	V*H
1.	Spolupráce při cvičné evakuaci s JPO	0,3	3	0,9
2.	Instalace EPS	0,2	4	0,8
3.	Zakreslení do evakuačních plánek bezpečnostní prvky	0,2	3	0,6
4.	Častější školení žáků a zaměstnanců školy	0,1	2	0,2
5.	Přidání fotoluminiscenčních únikových značek	0,2	3	0,6
Výsledek		1		3,1

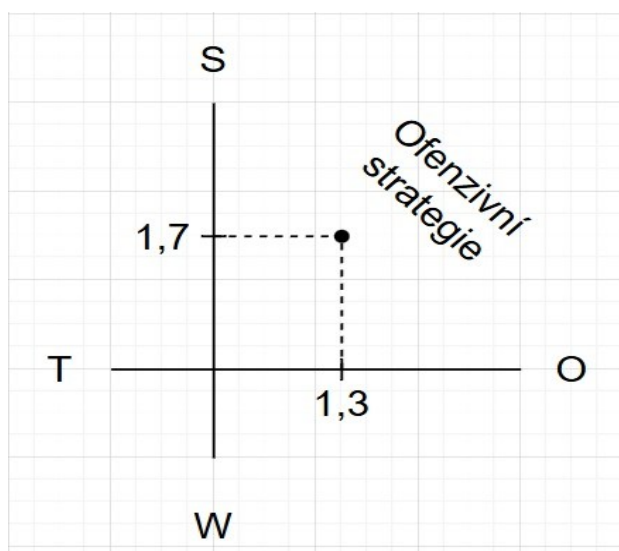
(zdroj: vlastní)

Tabulka 6 Hodnocení threats.

	Threats (hrozby)	Váha	Hodnocení	V*H
1.	Kouření na záchodech	0,1	-2	-0,2
2.	Výpadek elektrické energie	0,2	-1	-0,2
3.	Panika mezi žáky při skutečné mimořádné události	0,2	-3	-0,6
4.	Porucha školního rozhlasu	0,2	-1	-0,2
5.	Zablokování únikového východu	0,3	-2	-0,6
Výsledek		1		-1,8

(zdroj: vlastní)

Vypracovaná SWOT analýza znázornila hodnoty ve vnitřním prostředí u silných stránek 4,3 a u slabých stránek -2,6. Celková hodnota ve vnitřním prostředí je 1,7. Hodnoty ve vnějším prostředí je u příležitosti 3,1 a hodnota hrozeb je -1,8. Celková hodnota ve vnějším prostředí je 1,3.

Obrázek 16 Výsledek SWOT analýzy.

(zdroj: vlastní)

Po spočítání interní a externí části vyjde pro interní část 1,7 a pro část externí 1,3. Z těchto výsledků vyplývá že se jedná o ofenzivní strategii a škola má více silných stránek a příležitostí než slabin a hrozeb.

8 CVIČNÁ EVAKUACE ZÁKLADNÍ ŠKOLY

ZŠ Uhlířské Janovice každoročně realizuje cvičný požární poplach v celé škole, ten kontroluje správnost a úplnost požárního evakuačního plánu, správnou reakci zaměstnanců školy.

8.1 Průběh cvičné evakuace

Cvičná evakuace se konala ve středu 16. 04. 2025. Na začátku třetí vyučovací hodiny, která začíná v 10:00. Ředitelka školy vyhlásila pomocí školního rozhlasu důležité hlášení ohledně požárního poplachu, kde sdělila že se má celá škola evakuovat na shromažďovací místo, které se nachází před budovou školy. Čas zahájení evakuace byl 10:15.

Okolnosti průběhu evakuace:

- Ředitelka školy vyhlásila za pomoci školního rozhlasu po celé škole požární poplach.
- Školník zajistil uzavření hlavního uzávěru vody a plynu a zajistil vypnutí hlavního elektrického jističe a následně zkontroloval průchodnost únikových východů.
- Příslušní pedagogové ve vyučujících třídách informovali žáky o způsobu evakuace a následně se spolu vydali k nouzovému východu.
- V místě shromáždění se třídy seřadily do řad po dvojicích a pedagogové přepočítali počty žáků.
- Ředitelka školy, zástupkyně a školník prošli a zkontrolovali prázdnou školu a došli na shromážděště.
- Ředitelka slovně vyhodnotila cvičnou evakuaci a ukončila ji.
- Zaměstnanci a žáci se postupně vrátili zpět do budovy školy a pokračovali ve výuce.

Třída, která opustila budovu školy jako první se nacházela v prostorách tělocvičny a vycházela z budovy už po 30 sekundách od vyhlášení poplachu. Naopak poslední třída, která opustila budovu školy se nacházela v posledním druhém patře a evakuovala se za 2 minuty a 45 sekund. Cvičná evakuace byla ukončená v čase 3 minut a 20 sekund po nastoupení všech tříd před budovu školy a zkontrolování, zda se v budově nenachází osoby.

Tabulka 7 Počet žáků během evakuace.

Třída	Počet
2.A	23
3.A	22
3.B	20
3.C	22
4.A	23
4.B	22
4.C	21
5.A	23
5.B	21
5.C	21
Celkem	218

(zdroj: vlastní)

Využití evakuačních tras

Při cvičné evakuaci se každé poschodí budovy rozdělilo na dvě skupiny, každá skupina z jednotlivých pater postupovala ke svému nejbližšímu evakuačnímu schodišti a díky tomu se celá budova školy evakuovala dostatečně rychle a efektivně.

- Hlavní nouzový východ „A“ byl využit 5 třídami, přičemž 1 třída se evakuovala z přízemí 2 třídy z prvního patra a poslední 2 třídy z druhého patra.
- Vedlejší nouzový východ „B“ byl využit rovněž 5 třídami, přičemž v přízemí se nenacházela žádná třída, v první paře se nacházeli 3 třídy a ve druhém se nacházeli 2 třídy.

8.2 Cíl cvičné evakuace

Cílem provedení cvičné evakuace bylo zjištění funkčnosti zabezpečení školy a celkově připravenosti na samotný průběh evakuace, zkontrolování správnosti požárního evakuačního plánu, ověření připravenosti nepedagogického personálu školy k zajištění bezpečnosti

během evakuace a následné opuštění školy, přezkoušení pro školenosti pedagogů na evakuaci a ověření připravenosti žáků na co nejrychlejší evakuování ze školy. Vyhodnocení cvičné evakuace proběhlo na poradě školy, kde každý, kdo se účastnil cvičné evakuace mohl vznést, nebo navrhnout podmínky ke zlepšení celého průběhu evakuace.

Klady při cvičné evakuaci

- Školní rozhlas je ve všech učebnách plně funkční, nedojde tak k situaci, že by některá třída nebyla informovaná o vyhlášení poplachu.
- Bezpečnostními značkami jsou označeny všechny schodiště, chodby a východy.
- Jednání učitelů bylo dostatečně rychlé.
- Rychle provedená evakuace všech osob z budovy školy.

Zápory při cvičné evakuaci

- Většina evakuačních značek je vyrobena z obyčejného materiálu a nejsou osvětlené, v případě zadýmení nebo snížení viditelnosti by mohlo dojít ke zhoršení orientace v budově.
- V evakuačních pláncích nejsou znázorněny přenosné hasící přístroje, nástěnné hydranty a lékárničky.

9 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ

I přes rychlou a efektivní cvičnou evakuaci z budovy školy, byly při vyhodnocení cvičné evakuace zjištěny některé podrobnosti, které by se měly zlepšit, což by mohlo přispět k celkově větší bezpečnosti a celkové efektivitě při evakuaci osob z budovy školy.

Za zásadní nedostatek lze považovat podobu evakuačních značek, které jsou sice ve škole instalovány v dostatečném počtu a logicky rozmístěné, avšak jejich provedení z obyčejného materiálu snižuje jejich funkčnost v případě výpadku elektrické energie nebo při zadýmení. Pro zvýšení bezpečnosti a orientaci žáků i zaměstnanců při reálné mimořádné situaci doporučuji výměnu těchto značek za samo osvětlující nebo fotoluminiscenční značky, které budou čitelné i za snížené viditelnosti.

Dále je vhodné aktualizovat evakuační plány, které jsou sice na jednotlivých podlažích umístěny, ale neobsahují důležité prvky jako jsou přenosné hasicí přístroje, nástěnné hydranty, lékárničky a vyznačená místa pro hlavní uzávěr vody a hlavní elektrický jistič. Doplněním těchto prvků do evakuačních plánů by došlo ke zpřehlednění celkového rozmístění důležitých prostředků v budově a tím i k zefektivnění reakce na mimořádnou situaci.

Škola by si měla vypracovat krizovou kartu, která by jí zajistila rychlejší orientaci díky poskytování přehledných informací o důležitých kontaktech, evakuačních trasách a shromáždistiích. Zároveň umožňuje efektivní koordinaci činností mezi školou, záchranými složkami a dalšími institucemi. Důležitou funkcí krizové karty je také podpora prevence a připravenosti, pomáhá škole být připravená na různé typy krizových situací a minimalizovat jejich dopad. Návrh krizové karty obsahuje příloha IV.

Z hlediska zdravotního zabezpečení doporučuji doplnit lékárničky na všechna podlaží a zajistit jejich jasné označení. Pravidelná kontrola obsahu lékárniček a proškolení personálu v poskytování první pomoci by mělo být samozřejmostí.

Poslední doporučení se týká přidání přenosného hasicího přístroje do učebny informatiky, aby se včasné dokázalo zabránit vzniku nebo prvotnímu šíření požáru.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřila na problematiku evakuace osob ze základní školy v Uhlířských Janovicích. Cílem bylo popsat současný stav připravenosti školy na evakuaci, provést analýzu stávajících opatření a na základě šetření navrhnout opatření ke zvýšení bezpečnosti žáků a zaměstnanců školy. V rámci praktické části byla provedena analýza školní dokumentace vztahující se k evakuaci, pozorování cvičné evakuace, rozhovor se zástupkyní ředitelky, terénní šetření a checklistová analýza. Dále byla zpracována SWOT analýza, která umožnila identifikovat hlavní silné a slabé stránky současně s evakuační připraveností, příležitosti k jejímu zlepšení i potenciální hrozby. Výsledky ukázaly, že škola má zpracovaný základní evakuační plán a zaměstnanci jsou si vědomi základních zásad evakuace. Nicméně v praxi byly odhaleny určité nedostatky, jako slabší orientace v únikových cestách, ne zcela jednotné povědomí všech zaměstnanců o evakuačních postupech, nedostatečná viditelnost evakuačního značení v některých částech objektu a absence důsledného vyhodnocování cvičných evakuací. Na základě provedené analýzy byla formulována konkrétní návrhová opatření ke zlepšení současného stavu. Mezi hlavní doporučení patří pravidelné a systematické provádění evakuačních cvičení s důrazem na různorodé modelové situace, zpřesnění a aktualizace evakuační dokumentace, zavedení vnitřního systému pravidelného školení všech zaměstnanců v oblasti krizového řízení, doplnění a zlepšení evakuačního značení v budově. Důležité je rovněž posílit informační podporu a povědomí o evakuaci mezi žáky vhodnou formou, třeba praktickými ukázkami nebo krátkými instruktážními lekcemi. Na základě dosažených výsledků lze konstatovat, že stanovené cíle práce byly naplněny. Podařilo se nejen podrobně popsat současný stav evakuační připravenosti školy, ale také identifikovat hlavní nedostatky a navrhnout konkrétní a reálně proveditelná opatření, která mohou přispět

ke zvýšení bezpečnosti osob v případě mimořádné události. Výsledky práce mohou být dále využity jako metodický podklad pro podobné typy školských zařízení, která chtějí zefektivnit svou připravenost na krizové situace a přispět tak ke zvýšení ochrany zdraví a života dětí i dospělých.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BLAŽEK, Jiří, 2014. *Objektová evakuace* [online]. In: Vzdělávání členů SH ČMS. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=135&subhead=369> [cit. 2025-03-31].

BLAŽKOVÁ, Kateřina a BUČEK, David et al., 2015. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

BOZP.CZ. *Ak se dělá požární evakuační plán. Obsah, strategie a ověřování*. Online. ©2020. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/pozarni-evakuacni-plan/>. [cit. 2025-04-09].

BREHOVSKÁ, Lenka, 2016. *Evakuace ze zón havarijního plánování v závislosti na diferenciaci populace*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7422-466-9.

ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně - znění od 22. 3. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#f2803883>

ČESKO, 2000a. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů - znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#f2059301>

ČESKO, 2000b. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) - znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240#f2059821>

ČESKO, 2001. Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému - znění od 1. 1. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328#f2235605>

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva - znění od 22. 8. 2002. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380#f2356107>

ČESKO, 2004. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - znění od 1. 3. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#f2873534>

ČESKO, 2008. Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb - znění od 1. 8. 2023. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-23#f3835804>

ČESKO, 2015. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) - znění od 1. 4. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 4. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320#f5710083>

DVOŘÁK, Josef a SVRČINA, Ladislav, 1998. *Teorie a historie civilní ochrany*. Vyškov: Vysoká vojenská škola pozemního vojska. ISBN 80-7231-013-5.

FOLWARCZNY, Libor a POKORNÝ, Jiří, 2021. *Evakuace osob. 2. rozšířené vydání*. SPBI Spektrum. Červená řada. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-245-0.

GIORDANI, Stefano, 2018. *Centrality Measures for Evacuation: Finding Agile Evacuation Routes*. *Future Generation Computer Systems*. vol. 83, s. 401-412. ISSN 0167739X.

GUARD7. *Kontrolní seznam (Checklist)*. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/kontrolni-seznam-checklist/>. [cit. 2025-04-25].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Jak zpracovat dokumentaci požární ochrany*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/metodicka-stanoviska-a-prirucky-jak-zpracovat-dokumentaci-pozarni-ochrany.aspx>. [cit. 2025-04-09].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Ukrytí obyvatelstva v České republice*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>. [cit. 2025-04-02].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR JIHOMORAVSKÉHO KRAJE. KRIZPORT. *Zásady evakuace ze specifického objektu*. Online. 2016. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/evakuace>. [cit. 2025-04-01].

HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar J.; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al, 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Pořadí vydání: první. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.

HRDLIČKOVÁ, Lucie. *Plán opuštění budovy*. Tištěný dokument. Uhlířské Janovice: Základní škola Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora, 2022.

HRDLIČKOVÁ, Lucie. *Požární poplachová směrnice*. Tištěný dokument. Uhlířské Janovice: Základní škola Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora, 2022.

HZS HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. *Únikové cesty*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/unikove-cesty.aspx>. [cit. 2025-03-31].

KAVAN, Štěpán, 2011. *Ochrana obyvatelstva I. Vysokoškolská učebnice*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-06-4.

KHORRAM-MANESH, Amir, 2017. *Handbook of Disaster and Emergency Management*. Sahlgrenska Academy Gothenburg University. ISBN 978-91-639-3200-7.

KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a FOLWARCZNY, Libor, 2013. *Ochrana obyvatelstva. 2., aktualiz. vyd.* SPBI Spektrum. Červená řada. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-134-7.

KYSELÁK, Jan, 2019. *Ochrana obyvatelstva a branná výchova v Československu (1945 až 1951)*. Masarykova univerzita. ISBN 2571-0427.

LINDELL, Michael K.; MURRAY-TUITE, Pamela; WOLSHON, Brian a BAKER, Earl J, 2018. *Large-Scale Evacuation*. Boca radon. ISBN 9781315119045.

MARTÍNEK, Bohumír, LINHART, Petr a kol, 2006. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, enviromentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Online. 2016. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>. [cit. 2025-03-31].

MINISTERSTVO VNITRA-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Ochrana obyvatelstva MODUL E Učební pomůcka*

pro vzdělávání v oblasti krizového řízení. Online. 2006. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/moduly-studijni-texty-k-problematice-bezpecnosti-zpracovane-dle-koncepce-z-roku-2004.aspx>. [cit. 2025-03-31].

MOORE, Tony, 2006. *Tolley's Handbook of Disaster and Emergency Management*. 3rd edition. Velká Británie: Taylor & Francis. ISBN 978-0750669900.

PETR HEJTMÁNEK, HANA NAJMANOVÁ, MAREK POKORNÝ. *Únikové cesty*. Online. 2016. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/pozarni-bezpecnost-staveb/13656-unikove-cesty>. [cit. 2025-03-31].

POKORNÝ, Marek a HEJTMÁNEK, Petr, 2021. *Požární bezpečnost staveb: sylabus pro praktickou výuku*. 3. přepracované vydání. Praha: České vysoké učení technické v Praze. ISBN 978-80-01-06839-7.

POULOS, Alan, 2018. *Validation of an agent-based building evacuation model with a school drill*. *Transportation Research Part C: Emerging Technologies*. vol. 97, s. 82-95. ISSN 0968-090X.

POŽÁRY.CZ. *Bojový řád 5/OB: Objektová evakuace*. Online. ©2024. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/56034-bojovy-rad-5-ob-objektova-evakuace/>. [cit. 2025-04-02].

RICHTER, Rostislav, 2018. *Slovník pojmů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-87544-91-4.

ŘEHÁK, David; MARTÍNEK, Bohumír a LEGIERSKÁ, Petra, 2019. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. SPBI Spektrum. Červená řada. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-220-7.

ŠILHÁNEK, Bohumil a DVOŘÁK, Josef, 2003. *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 80-866-4012-4.

ŠVARCOVÁ, Lenka. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2023/2024 a hospodaření školy za kalendářní rok 2023: Materiální vybavení školy*. Online. Uhlířské Janovice, 2024. Dostupné z: <https://www.zsuj.cz/dokumenty/uredni-deska/vyrocnizprava-skoly-2021-2022-hospodareni-skoly-2021-108.html?kshow=6>. [cit. 2025-04-16].

UHLÍŘSKÉJANOVICE.CZ. *Z historie města*. Online. ©2011. Dostupné z: <https://www.uhlirскеjanovice.cz/z-historie-mesta/d-119661/p1=12656>. [cit. 2025-04-09].

VEBER, Jaromír. *Management: základy, prosperita, globalizace*. Praha: Management Press, 2000. ISBN 978-80-7261-029-7.

ZHÁNĚL, Jiří; HELLEBRANDT, Vladimír a SEBERA, Martin. *Metodologie výzkumné práce*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6696-0. Dostupné také z: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/165>.

ZŠ UHLÍŘSKÉ JANOVICE. *Charakteristika*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.zsuj.cz/skola/charakteristika/>. [cit. 2025-04-16].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa města.....	33
Obrázek 2 Budova školy.	35
Obrázek 3 Plánek přízemí.	36
Obrázek 4 Plánek 1. poschodí.....	37
Obrázek 5 Plánek 2. poschodí.....	37
Obrázek 6 Místnost, kde se nachází hlavní jistič a vchod do suterénu budovy.	38
Obrázek 7 Hlavní uzávěr vody v suterénu.	38
Obrázek 8 Hlavní jistič elektrického proudu.	39
Obrázek 9 Hlavní vchod do školy.....	39
Obrázek 10 Zvonek s kamerou.	40
Obrázek 11 Evakuační značka ve škole.	40
Obrázek 12 Nouzový východ.....	41
Obrázek 13 Klíč k únikovému východu.	41
Obrázek 14 hasící přístroje v budově.....	42
Obrázek 15 Nástěnný hydrant v budově školy.	42
Obrázek 16 Výsledek SWOT analýzy.	53

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Checklist.	49
Tabulka 2 Analýza evakuace základní školy.	50
Tabulka 3 Hodnocení strengths.	51
Tabulka 4 Hodnocení weaknesses.	52
Tabulka 5 Hodnocení opportunities.	52
Tabulka 6 Hodnocení threats.	53
Tabulka 7 Počet žáků během evakuace.	55

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

ZŠ Základní škola

ZZS Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Plán opuštění budovy

Příloha P II: Požární poplachová směrnice

Příloha P III: Evakuační plány pro jednotlivá poschodí

Příloha P IV: Návrh vypracování krizové karty

PŘÍLOHA P I: PLÁN OPUŠTĚNÍ BUDOVY

PŘÍLOHA P II: POŽÁRNÍ POPLACHOVÁ SMĚRNICE

Požární poplachové směrnice Základní škola Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora

I.

Povinnosti zaměstnanců školy a jiných osob v případě vzniku požáru

Každý, kdo zpozoruje požár, je povinen jej neprodleně uhasit všemi hasebními prostředky, které jsou k dispozici, jestli je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření.

Nestačí-li svými silami a prostředky na likvidaci vzniklého požáru, je povinen okamžitě vyhlásit požární poplach voláním "HOŘÍ", provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob a ohlásit neodkladně zjištěný požár na ohlašovací číslo 150. Přitom je povinen sdělit své jméno, číslo telefonní stanice odkud volá, místo, kde hoří, co hoří, kde bude jednotka očekávána a pokud to lze, i příčinu vzniku požáru. Po ohlášení požáru je povinen vyčkat na zpětný dotaz u telefonního přístroje.

Bez ohledu na to, zda-li je požár uhašen nebo došlo k přivolání jednotky požární ochrany, je každý povinen požár ohlásit ředitelce školy.

II.

Povinnosti zaměstnanců a jiných osob po vyhlášení požárního poplachu

Pedagogičtí zaměstnanci a jiné osoby /dále jen zaměstnanci/, kteří jsou u žáků ve třídách, udržují žáky v klidu a podle pokynů ředitelky, popř. velitele zásahu provádí s celou třídou rychlou a spořádanou evakuaci podle požárního evakuačního plánu objektu. Evakuace musí být provedena únikovými cestami a východy do volného prostoru tak, aby byla zaručena, že v ohroženém prostoru nikdo nezůstal. Při evakuaci je nutno zachovávat klid, kázeň a pořádek.

Po přijezdu jednotky požární ochrany se zaměstnanci řídí pokyny velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce a poskytují jednotce požární ochrany osobní pomoc.

III.

Důležitá telefonní čísla

HZS kraje	150
Policie	158
Záchranná služba první pomoci	155
Pohotovostní služba elektráren	800 850 860
Pohotovostní služba dodavatele vody	800 505 585
Pohotovostní služba dodavatele plynu	1239
Kontaktní osoba:	722 923 511, 731 125 182

IV.

Závěrečná ustanovení

Požární poplachové směrnice jsou vydány na základě ustanovení §27 a §32 vyhlášky MV č.246/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.; a jejich účelem je vymezit činnost zaměstnanců, popřípadě dalších osob v případě vzniku požáru a způsob přivolání jednotky požární ochrany.

Obdobně podle těchto směrnic je každý povinen postupovat v případě živelných pohrom a jiných mimořádných událostí dle zákoníku práce.

V Uhlířských Janovicích 1. 9. 2022

ředitelka školy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Uhlířské Janovice

okres Kutná Hora

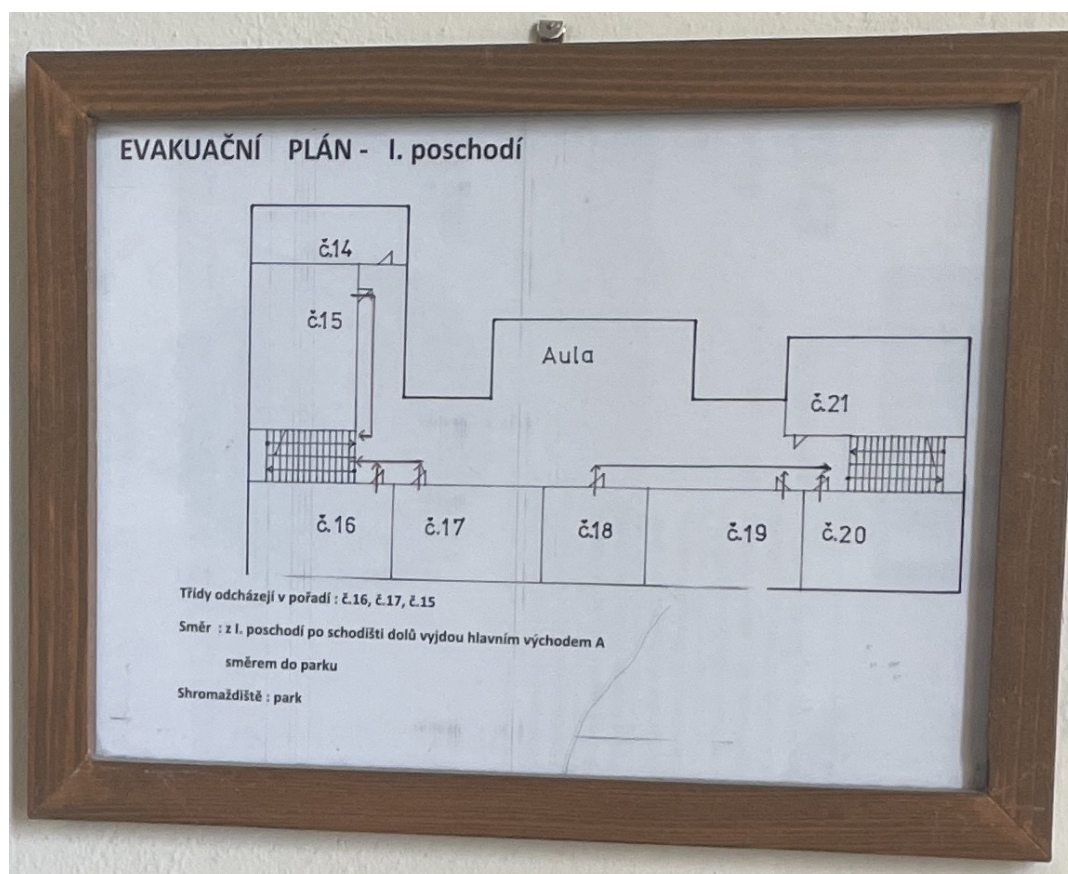
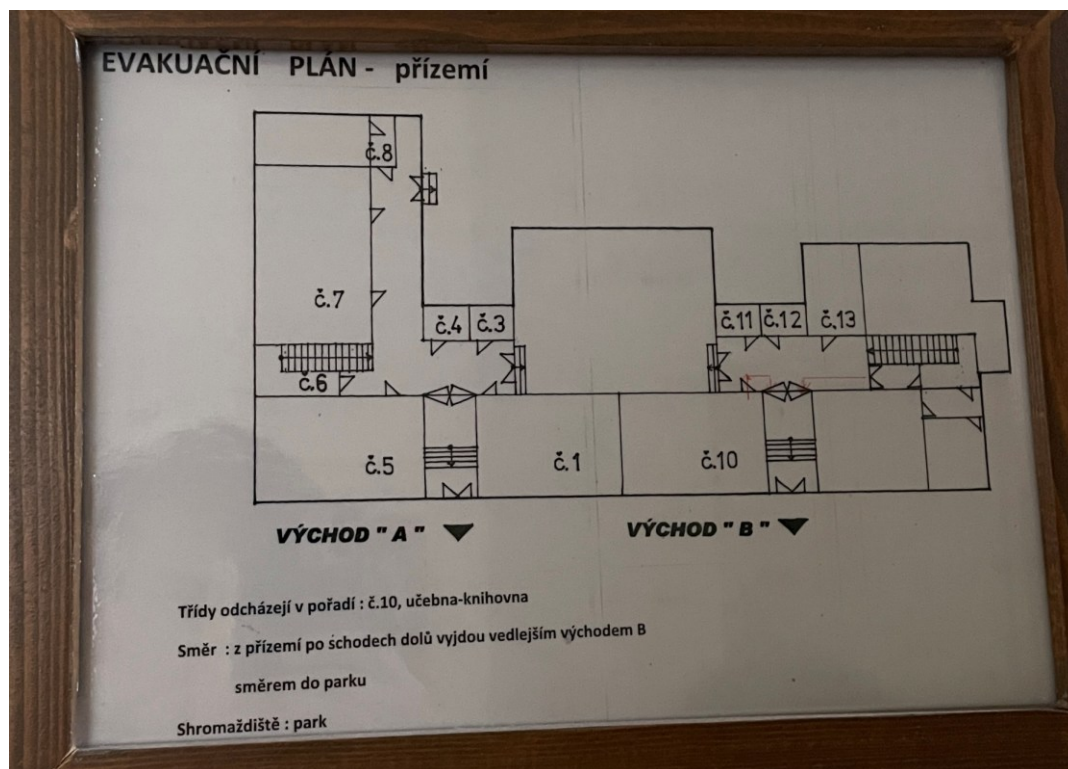
Technického střed

288 04 Uhlířské Janovice

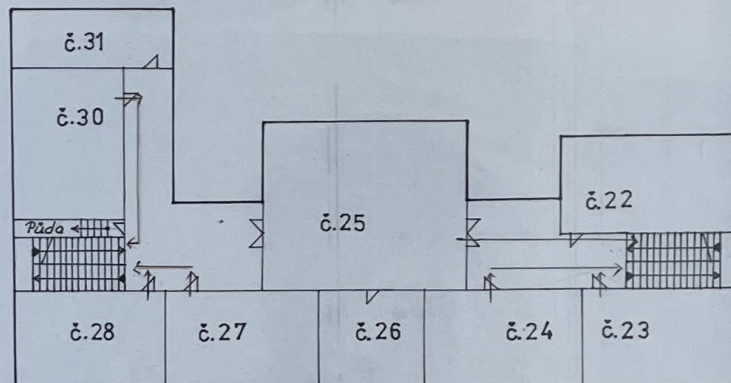
IČO: 760230111 TEL.: 227 529 032

Zpracovala: Lucie Hrdličková, odborná způsobilost v PO č. v katalogu MV Z-OZO-128/2003

PŘÍLOHA P III: EVAKUAČNÍ PLÁNY PRO JEDNOTLIVÁ POSCHODÍ

EVAKUAČNÍ PLÁN - II. poschodí

Třídy odcházejí v pořadí : č.28, č.27, č.30

Směr : z II. poschodí po schodišti dolů vyjdou hlavním východem A
směrem do parku

Shromaždiště : park

PŘÍLOHA P IV: NÁVRH VYPRACOVÁNÍ KRIZOVÉ KARTY

KRIZOVÁ KARTA

údaje platné ke dni _____

1. Základní údaje					
Název školského zařízení	Základní škola Uhlířské Janovice				
Adresa školy	Komenského 246, 285 04 Uhlířské Janovice				
IČ	75032911				
Ředitel	Mgr. Dana Bohatcová				
Zástupce ředitele	Mgr. Monika Závůrková				
2. Základní spojení					
Ředitelna	Sekretariát	FAX	E-mail	IS DS ¹	WWW
327 300 002	327 300 001	327 300 002	zs@zsuj.cz	yuvtdrq	www.zsuj.cz
3. Počet osob v areálu					
Pedagogický sbor	Ostatní zaměstnanci	Chovanci	Cizí PaFO ²	Celkem	
14	2	223	0	239	
4. Havarijní služby					
Typ	Kontaktní údaje				
Elektřina	800 850 860				
Plyn	1239				
Voda	800 505 585				
5. Základní kontaktní údaje pro krizové řízení					
Subjekt		Jméno a příjmení (popř. název obce)	Funkce	Telefon	
				pracoviště	mobilní
MŠMT ³	Krizové řízení	Mgr. Zuzana Bayerová	vedoucí	234 811 961	602 194 463
		Bc. Jiří Urban	referent	234 811 248	775 733 259
		BOZP a PO ⁴	Bc. Anna Bowers	Referent	234 811 137
ČŠI ⁵		Mgr. Iveta Hroudová	Ředitelka	235 091 034	728 856 652
Hasiči	KOPIS HZS ⁶	Ppor. Ing. Pavel Karda	velitel	950 878 011	
	Místní JSDH ⁷	Petr Vojtíšek	velitel	327 542 222	606 542 152
Policie	Policie ČR	Npor. Mgr. Bc. Miloslav Zikmunda	vedoucí	974 875 720	602 263 430
Lékař	Ordinace	MUDr. Martina Králová		327 542 060	
Sociální péče	Městský úřad	Bc. Patricie Burianová	Sociální pracovník	327 551 070	602 415 493
Pedagogicko psychologická poradna	Kutná Hora	PhDr. Martina Skalníková	vedoucí	327 311 362	731 417 146

6. Možné hrozby a rizika			
Druh	Zdroj	Způsob informování	Poznámka
Požár	Knihovna školy	Školní rozhlas	
Aktivní střelec	Externí osoba	Školní rozhlas	
Výpadek elektřiny	Porucha distribuční sítě	Zjištění při provozu	
Epidemie	Šíření infekční choroby	Hygienická stanice	
Anonymní výhružka	Dopis	Oznámení policie	
Extrémní počasí	Meteorologická situace	Výstraha ČHMÚ	
Prasklé potrubí	Vnitřní instalace školy	Zjištění provozem	

¹ IS DS – Informační systém datových schránek

² PaFO – právnické a fyzické osoby

³ MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

⁴ BOZP a PO – Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci a požární ochrana

⁵ ČŠI – Česká školní inspekce

⁶ KOPIS HZS – krajské operační a informační středisko hasičského záchranného sboru

⁷ JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů

Hasičský záchranný sbor – 150, Záchránná služba – 155, Policie ČR – 158
Městská (obecní) Policie – 156, Jednotné číslo evropského tísňového volání – 112

KRIZOVÁ KARTA

údaje platné ke dni _____

Porucha topení	Selhání tepelného čerpadla	Zjištění provozem	
Kybernetický útok	Externí útočníci	Zjištění IT správou	
Vznik paniky mezi žáky	Reakce na krizovou situaci	Vizuální	
7. Evakuace			
Důvod evakuace	Počet osob	Shromaždiště	Doprava
Požár	240	Tyršovy sady	Pěšky
Bombová hrozba	240	Tyršovy sady	Pěšky
Únik nebezpečných látek	240	Tyršovy sady	Pěšky
Ozbrojený útok	240	Tyršovy sady	Pěšky

8. Evakuační střediska				
Přijímací středisko	Místo ubytování	Kapacita	Stravování	
Kulturní dům Uhlířské Janovice	Knihovna	200 osob	Zajištění přes městský úřad	
TJ Sokol Uhlířské Janovice	Sportovní areál	150 osob	Dovoz stravy	
Mateřská škola Uhlířské Janovice	Budova MŠ	50 osob	Vlastní kuchyně MŠ	
Městský úřad Uhlířské Janovice	Sál Městského úřadu	100 osob	Dovoz stravy přes krizový štáb	
9. Možnosti a kapacity pro řešení mimořádných událostí				
Firma	Adresa	Využití	Telefon	
Město Uhlířské Janovice	nám. Arnošta z Pardubic 38, 285 04	Krizové řízení, zajištění dopravy, evakuace	327 551 071	
TJ Sokol Uhlířské Janovice	U Stadionu 305, 285 04	Přístřeší, prostor pro evakuaci	327 542 222	
Technické služby Uhlířské Janovice	nám. Arnošta z Pardubic 38	Doprava, úklid, odvoz	327 544 053	
Elektromontáže Kutná Hora	Masarykova 657, Kutná Hora	Nouzové opravy elektroinstalací	327 512 044	
Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč	Pobřežní 340, Kutná Hora	Opravy havárií vody	327 511 026	
HZS Středočeského kraje	Stanice – Kutná Hora	Záchranné práce, krizová pomoc	950 870 011	
10. Krizový štáb školského zařízení (KŠ)				
Funkce v KŠ	Jméno a příjmení	Pracoviště telefon	Adresa bydliště telefon	Víkendová adresa telefon, mobil
Vedoucí	Mgr. Dana Bohatcová	327 300 002		
Zástupce vedoucího	Mgr. Monika Závůrková	327 300 001		
Člen	Mgr. Petra Škorpilová			
Člen	Josef Novák			
Člen	Eva Mašková			
11. Plán ochrany životů a zdraví osob při vzniku mimořádných událostí (krizový plán)				
Zpracován	Ano			
Místo uložení	Ředitelna školy, sekretariát školy			
Osoba odpovědná za aktuálnost	Mgr. Dana Bohatcová			

Zpracoval: Daniel Šturma